

HURRIYAT

Mustaqil gazeta

2016-yil 17-fevral, chorshanba

№ 7 (966)

1996-yil dekabrda chiqarib boshlagan • Elektron manzil: info@uzhurriyat.uz • www.uzhurriyat.uz

ЭНГ УЛУҒ ДАЪВАТ

— Термизий зиёратгоҳидан чиқиб, Амударё бўйларида сайр қилар эканмиз, — деган эди у, — беихтиёр дарёнинг нариги юзидан афғон заминига кўзимиз тушди. Бир муддат ўша тарафлардан кўз узолмадик. Узоқдан гўё қуюқ туман қоплагандай фэйсиз ва нурсиз бир манзара элас-элас кўринарди.

⇒ 5-бет

ХОНАДОННИНГИЗДА ҚИЗ БОЛА КАМОЛ ТОПАЯТИ...

Хўш, ўсмир қизларимиз — бўлғуси келинлар, оналар, уй бекаларининг руҳий ва жисмоний ҳолатлари, турмушга тайёргарликлари қандай? Буни ота-оналар, ўқитувчи-мураббийлар, умуман, биз, катталар қай даражада инobatга оляпмиз?

⇒ 6-бет

АЁЛ ТАДБИРКОР БЎЛСА

Гулноза “Камолот” ёшлар ижтимоий ҳаракати томонидан 2014 йилда ўтказилган “Менинг бизнес гоам” танловининг мамлакат босқичида амалий санъат йўналиши бўйича ғолиб бўлиб, “Микрокредитбанк”нинг Юқори Чирчиқ тумани бўлимида имтиёзли кредит олган эди.

⇒ 8-бет

ЧОРШАНБАДАН ЧОРШАНБАГАЧА

» 11 Февраль куни Оқсаройда Президентимиз Ислам Каримов раислигида Ўзбекистон Болалар спортини ривожлантириш жамғармаси Ҳомийлик кенгашининг навбатдаги йиғилиши бўлиб ўтди.

» 13 февралда Ўзбекистон Республикаси Перзиденти Ислам Каримовнинг « 2016 йил 5 Март шанба дам олиш кунини 2016 йил 7 Март душанба кунига кўчириш тўғрисида»ги қарори матбуотда эълон қилинди.

» 14 Февралда юртимиз бўйлаб халқимизнинг буюк фарзанди, давлат арбоби ва шоир — Заҳриддин Муҳаммад Бобур таваллудининг 533 йиллиги кенг нишонланди.

» Жойларда йигитларни муддатли ҳарбий хизматга кузатишга бағишланган тантанали маросимлар давом этмоқда.

» Пойтахтимиз мезбонлик қилаётган минифутбол бўйича Осиё чемпионатида чорак финал иштирокчилари номи маълум бўлди.

Мамлакатимизда оммавий ахборот воситалари фаолиятини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, журналистларнинг меҳнатини қадрлаш, жамятдаги ўрни ва нуфузини ошириш мақсадида кўплаб нуфузли танловлар ўтказиб келинади. Улар орасида ҳар йили 3 май — Жаҳон матбуоти эркинлиги куни ўтказилиши аънаанага айланган “Олтин қалам” Миллий мукофоти учун халқаро танлов ижод аҳли учун жуда катта эътибор ва рағбат намунаси.

“ОЛТИН ҚАЛАМ”: ХОЛИС ИЖОДИЙ РАҚОБАТ МАЙДОНИ

Яқинда Ўзбекистон Миллий матбуот марказида мазкур танловни ўтказиш бўйича Ташкилий қўмитанинг йиғилиши бўлиб ўтди. Унда Ташкилий қўмита аъзолари, миллий ва хорижий ҳамкорлар иштирокида бу йил ўн биринчи марта ўтказиладиган мазкур нуфузли танловга тайёргарлик кўриш ва уни ташкил этиш билан боғлиқ масалалар кўриб чиқилди.

Қайд этиш жоизки, “Олтин қалам” Миллий мукофоти учун халқаро

танлов давлатимиз раҳбари ташаббуси билан ташкил этилган бўлиб, у соҳада эришилган энг юксак ютуқларни оммалаштириш, ОАВ ҳодимларида фаол фуқаролик позициясини шакллантириш ҳамда жамятнинг демократлаштиришда ОАВнинг фаолиятини ошириш, журналистларда ижодий фаолиятга янгича ёндашув кўникмаларини ҳосил қилиш мақсадида ўтказиб келинмоқда.

4

» Ватан ҳимояси — муқаддас бурч

Т.МАМАДАМИНОВ (ЎЗА) олган сурат

УНУТИЛМАС ОНЛАР

Тошкент шаҳар мудофаа ишлари бошқармасида муддатли ҳарбий хизматга қақирилган йигитларни тантанали кузатиш маросими бўлиб ўтди.

Тадбирда Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги, давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари, жамоат ташкилотлари вакиллари, ота-оналар бўлажак аскарларга йигитлик бурчини сидқидилдан адо этишларини тилади.

...Ўзбекистон Республикаси Давлат маҳияси янграйди. Ёш ҳарбий хизматчилар қалбини фахрланиш туйғуси чулғаб

олади. Бу онлар ҳар бир ўғлон хотирасида бир умр сақланиб қолади.

Тошкент шаҳар мудофаа ишлари бошқармаси бошлиғи Э.Тоштемиров бугунги кунда ихчам, ҳаракатчан ва юқори мудофаа қобилиятига эга миллий армиямиз сафларида соғлом ва бақувват, ақл-заковатли, дунёқараш кенг, маънавий-психологик тайёргарликдан ўтган мард йигитлар хизмат қилаётганини таъкидлади.

Бунга Президентимиз раҳнамолигида ҳарбий соҳада амалга оширилган кенг қўламли ислохотлар самарасида эришилмоқда. Бугун Қуролли Кучларимизда хизмат қилиш ҳар бир ўғлоннинг эзгу орзуси, мамлакатимизда ҳукм сураётган тинчлик, барқарорликни асраб-авайлаш уларнинг йигитлик бурчидир.

Баҳодир Комилов — ҳарбий хизматга қақирилганлардан бири. Бобоси, отаси ва акиси ҳарбий бўлгани боис Баҳодир ҳам уларнинг изидан бориб, оилавий аънаани давом эттиришни ўз олдига мақсад қилган.

— Бобомнинг Ватанини ҳимоя қилиш ҳар бир йигит учун шараф, деган сўзларини доимо эсимда тутаман, — дейди Баҳодир. — Ота-онам бизни ватанпарварлик ва туғилиб ўсган юртимизга садоқат руҳида тарбиялаган. Акам ва мен болалигимиздан ҳарбий хизматчи бўлишни орзу қилганмиз. Келажакда тиббиёт соҳасида билим олиб, ҳарбий шифокор бўлмоқчиман. Бу борада армия мен учун катта мактаб бўлади.

Тадбирда қақирилувчиларга эсдалик совғалари топширилди.

Р.БОНДАРЧУК,
ЎЗА мухбири

» Модернизация — тараққиёт таянчи

ТУБ ТАРКИБИЙ ЎЗГАРИШЛАР

Мустақил мамлакатимизнинг барча ҳудудларида бўлгани каби Эллиққалъа туманида ҳам саноатни диверсификация қилиш, аграр шўъбада бозор муносабатларини такомиллаштириш, иқтисодиётда кичик бизнес ва хусусий мулк улушини оширишга кенг йўл очмоқда.

Президент Ислам Каримов Вазирлар Маҳкамасининг мамлакатимизни 2015 йилда ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш яқунлари ва 2016 йилга мўлжалланган иқтисодий дастурнинг энг муҳим устувор йўналишларига бағишланган кенгайтирилган мажлисидаги маърузасида “Мамлакатимизни демократлаштириш ва модернизация қилиш борасида бошланган тизимли ислохотларни, иқтисодиётимизда, авваломбор, саноат ва қишлоқ ҳўжалигида туб таркибий ўзгаришларни сўзсиз давом эттириш, хусусий мулк, тадбиркорлик ва кичик бизнесни жаддал ривожлантириш ва бу соҳа вакиллари манфаатларини ҳимоя қилиш, макроиқтисодий мутаносибликни таъминлаш 2016 йилга мўлжалланган иқтисодий дастурнинг энг муҳим устувор йўналишига айланиши зарур” — дедилар.

Давлатимиз раҳбари шунингдек, халқ депутатлари Тошкент вилоят кенгашининг шу йил 4 февраль кунини бўлиб ўтган навбат

дан ташқари сессиясида бу борадаги кечиктириб бўлмайдиган ишларни янгичасига ташкил этишимиз, самара ва сифатини тубдан оширишимиз, эскича ёндашувлар ҳамда ўз умрини ўтаб бўлган усуллардан бутунлай воз кечишимиз, ислохотларнинг бош мақсадларини чуқур англаб, мавжуд қонунчиликка қатъий амал қилишимиз кераклигини яна бир бора таъкидладилар.

Иқтисодий ислохотларнинг изчиллиги ва самардорлигини таъминлашда, туб таркибий ўзгаришларга эришиш борасида ўзига хос тажриба мактаби яратётган Эллиққалъа туманида саноат салохиятини ошириш борасида ишончли қадамлар қўйилмоқда. 2015 йилда тумани ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш дастури асосида умумий қиймати 20 миллиард сўмдан ортиқ инвестициялар ўзлаштирилди. Биргина саноат йўналишида умумий қиймати 7 миллиард сўмга тенг 18 та лойиҳа амалга оширилди.

2

Диққат, танлов!

ЖУРНАЛИСТИКА СОҲАСИДА “ОЛТИН ҚАЛАМ” XI МИЛЛИЙ МУКОФОТИ

Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюмлари Журналистларни қайта тайёрлаш маркази билан ҳамкорликда миллий ва халқаро журналистиканинг энг юксак ютуқларини кенг оммалаштириш, ОАВ ҳодимлари фуқаролик позицияларини намоён этишлари учун шароит яратиш ҳамда журналистларда танқидий фикрлаш ва ижодий фаолиятга янгича ёндашувларни шакллантириш мақсадида “Олтин қалам” XI Миллий мукофоти учун халқаро танловни ўтказди.

3 май — Жаҳон матбуоти эркинлиги кунига бағишланган бу танловга 2015 йилнинг 1 апрелидан 2016 йилнинг 31 мартигача — бир йил давомида газета ва журналларда чоп этилган, радио орқали эфирга узатишган ҳамда телевидениеда кўрсатилган ва интернет нашрларида берилган материаллар 2016 йилнинг 10 апрелигача қабул қилинади.

ТАНЛОВ ҒОЛИБЛАРИ УЧУН ҚУЙИДАГИ МУКОФОТЛАР ТАЪСИС ЭТИЛГАН:

Журналистика соҳасида бош миллий мукофот. Ғолиб махсус диплом, “Олтин қалам” кўкрак нишонини, статуткаси ва Ўзбекистон Республикасида белгиланган энг кам иш ҳақининг 200 баробари миқдорида пул мукофоти билан тақдирланади.

Асосий мукофотлар:

Энг яхши журналистик материал учун миллий мукофот (телевидение — 1-, 2-, 3-ўринлар);
Энг яхши журналистик материал учун миллий мукофот (радио — 1-, 2-, 3-ўринлар);
Энг яхши журналистик материал учун миллий мукофот (босма ОАВ — 1-, 2-, 3-ўринлар);
Энг яхши журналистик материал учун миллий мукофот (интернет-журналистика — 1-, 2-, 3-ўринлар).
Биринчи ўринни олган ғолиблар диплом, “Олтин қалам” кўкрак нишонини, статуткаси ва энг кам иш ҳақининг 160 баробари миқдорида пул мукофоти билан тақдирланади.

Иккинчи ўринни олган ғолиблар диплом, “Олтин қалам” кўкрак нишонини, статуткаси ва энг кам иш ҳақининг 140 баробари миқдорида пул мукофоти билан тақдирланади.

Учинчи ўринни олган ғолиблар диплом, “Олтин қалам” кўкрак нишонини, статуткаси ва энг кам иш ҳақининг 120 баробари миқдорида пул мукофоти билан тақдирланади.

РАҒБАТЛАНТИРУВЧИ МУКОФОТЛАР УЧУН НОМИНАЦИЯЛАР:

Энг яхши фоторепортаж;
Энг яхши матбуот хизмати.
Мазкур номинациялар ғолиблари диплом, “Олтин қалам” статуткаси ва энг кам иш ҳақининг 50 баробари миқдорида пул мукофоти билан тақдирланади.

Шунингдек, қатор халқаро ташкилотларнинг Ўзбекистондаги ваколатхоналари ва республикамиздаги жамоат ташкилотлари ҳам ўз рағбатлантирувчи мукофотларини таъсис этган.

ТАНЛОВ ШАРТЛАРИ:

Танловга теле-, радио-, босма материаллар ҳамда интернет нашрларида эълон қилинган ишлар тақдим этилади (5 тадан кам бўлмаслиги керак).

Телевидение бўйича видеоматериаллар, ахборот таъшувчи воситанинг қандай кўринишида бўлишидан қатъи назар, 3 дақиқадан 30 дақиқача бўлиши керак.

Радиоэшиттиришлар (CD, DVD дискда) 5 дақиқадан 30 дақиқача бўлиши керак.

Матбуот ва интернет материаллари асл нусхада ёки кўчирма нусхада тақдим этилиши лозим.

ТАНЛОВГА ЮБОРИЛГАН МАТЕРИАЛЛАРГА ҚУЙИДАГИЛАР ИЛОВА ҚИЛИНИШИ ЛОЗИМ:

муаллиф ҳақида маълумотнома (объективка);
муаллифнинг турар жойи, уй ва иш телефонлари;
паспорт нусхаси.

Танлов ғолибларини тантанали мукофотлаш маросими 2016 йил 3 майда — Жаҳон матбуоти эркинлиги кунини “Туркистон” саройида ўтказилади.

Мукофот бир шахсга такроран берилмайди.
Материаллар “Олтин қалам” танловига деб кўрсатилган ҳолда қуйидаги манзилга юборилиши лозим:

100129, Тошкент шаҳри,
Навоий кўчаси, 30-уй, 3-қават.
Телефонлар: 244-64-61; 244-37-87
www.journalist.uz

ТУЪ ТАРКИБИЙ ЎЗГАРИШЛАР

«Бошланиши 1-бетда»

«Соғлом она ва бола йили»да бу борадаги ишларга юксак суръат ва сифат бахш этилади. Жумладан, тумандаги «Global national tex» масъулияти чекланган жамияти томонидан ип-калава, жинси матоси ва тайёр тикув маҳсулотлари ишлаб чиқаришни ташкил қилиш бўйича «Алоқабанк»нинг 7,9 миллион АҚШ доллари миқдоридagi кредит маблағларини ўзлаштириши, пировардида 200 та янги ишчи ўрни яратилиши, ташқи бозорга 30 миллион АҚШ доллари миқдоридagi рақобатбардош маҳсулотлар экспорт қилиши режалаштирилмоқда. Бу корхона яқин йиллар ичида туман саноатининг энг йирик ишлаб чиқариш қувватларидан бирига айланади, бандлик дастури ижроси учун кенг

қилиш учун жорий йилда тижорат банкларининг 200 миллион сўм миқдоридagi кредит маблағлари ўзлаштирилади. Натижада қўшимча 30 та янги иш ўринлари яратилади. Бошқачасига айтганда, ишлаб чиқариш қуввати йилига 100 минг кубометрга етказилади.

Туманда саноатни қишлоққа дадил олиб кириш жараёни фаоллашмоқда. Биргина «А.Саловат» фермер хўжалиги йилига 450 тонна қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини қайта ишлашга мўлжалланган

шундай янги тadbиркорлик нукталари ишга туширилди.

Туманда гушт маҳсулотини тайёрлаш бўйича кичик мажмуа ташкил қилинмоқда. Бу борада «Эллиққалъа савдо» масъулияти чекланган жамияти қиймати 360 минг АҚШ доллари (ўз маблағи

тадбиркорликни ишончли ҳимоя қилишни таъминлаш, уларни жадал ривожлантириш йўлидаги тўсиқларни бартараф этиш чора-тадбирлари тўғрисида»ти Фармонида биноан туманда «Ягона дарча маркази» ташкил қилинди. Туман тadbиркорлари янги иш ўринлари яратишга салмоқли ҳисса қўшмоқдалар. Уттан йили бандлик дастурига кўра 3741 та янги иш ўрни яратилди. Касб-ҳунар коллежларини битирган 2073 нафар ўқувчининг 2067 нафари малакали иш билан таъминланди. Маданият, спортга, музейлар фаолиятига алоҳида эътибор берилмоқда. Болалар спортда қувонарли натижаларга эришилмоқда.

— Ҳудудимизда 2010 йилда 22 миллиард 879 миллион сўмлик саноат маҳсулотини ишлаб чиқарилган бўлса, 2015 йилда бу кўрсаткич 101 миллиард 521 миллион 600 минг сўмга етди, яъни 4,4 карра ошди. — дейди туман ҳокими, Жўқорғи Кенгес депутаты, иқтисод фанлари номзоди Незматулла Худойбергенов. — Айнан шу даврда қишлоқ хўжалиги маҳсулотини 2,2 баробар ошган бўлса, халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш 2010 йилдаги 2 миллиард 150 миллион сўмдан 2015 йилда 47 миллиард 795 миллион сўмга, яъни 22 баробарга ошди. Буларнинг барчаси муҳтарам Президентимиз раҳбарлигида амалга оширилган тизимли ислохотлар, тadb таркибий ўзгаришлар, кенг миқёсдаги модернизация жараёнининг баракали натижаларидир. Жорий йилда саноат маҳсулотлари ҳажмини

Эллиққалъада халқ хўжалигининг бошқа соҳалари қатори фермерлик ҳаракати ҳам ёрқин натижалар бермоқда. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 15 декабрь кунги 362-сонли қарорига кўра тумандаги фермер хўжаликлари сони 439 тадан 504

тага етказилди. Улардан 343 таси пахтачилик ва галлачилик, 60 таси бодирчилик ва узумчилик, 39 таси чорвачилик, 17 таси паррандачилик, 25 таси балиқчилик, 12 таси асаличилик билан шуғулланмоқда. Ҳар бири фермерга тўғри келадиган ўртача ер майдони 62,4 гектарни ташкил этмоқда. Ҳукуматимиз томонидан мелiorация мақсадларига ажратилаётган манзилли маблағлар асосида ерларнинг унумдорлиги кескин ошди. Ер ва сув ресурсларидан фойдаланиш ҳар қачонгидан яхшиланди.

Туманда 2015 йили 82 та янги тadbиркорлик субъектлари ташкил этилиб, уларнинг сони жами 562 тага етказилди. Кичик бизнес ва хусусий тadbиркорлик субъектларига ўтган йили тижорат банкларини томонидан 23 миллиард сўмдан кўпроқ кредитлар ажратилди. Бу 2014 йилга нисбатан 34 фоизга кўп демаскир. Давлатимиз раҳбарининг 2015 йил 15 майдаги «Хусусий мулк, кичик бизнес ва хусусий

65,5 фоизга оширишни мўлжалламоқдамиз. Туманни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш дастури асосида умумий қиймати 62 миллиард 14 миллион сўмлик 180 та истиқболли лойиҳани амалга оширамиз. Бу сармоялар асосида 950 та янги иш ўрни яратилиши кўзланмоқда. 160 та янги тadbиркорлик субъектлари таъсис этишни режалаштирганмиз. Жорий йилда жами 3778 та янги иш ўринлари яратамиз. Ёнг муҳими, йигит-қизлар учун бу маскан сўлим сайтоҳдир.

Сув сатҳида қалқиб ажиб манзара касб этиб турган, илҳам ва замонавий қайиқ-катерларда сайр-саёҳат қилиш бирам мароқлидир. Бу сайр-саёҳат давомида ўзингиз учун қадимий воҳанинг, жумладан, Урганч шаҳри, Шовот бўйларининг кўпгина гўзаллиқларини кашф этасиз. Турли тантанали тadbирлар, маросимлар айёмлари олдидан меҳнат фахрийлари ва ёшларнинг, илғор ишчи хизматчиларнинг, тadbиркорларнинг сайру саёҳатлари шу илдам кемаларда ҳам амалга оширилмоқда.

Кўш соҳилининг турли буржларидан бир нечта тўйхона фаолият кўрсатади. Яқинда шу тўйхоналарнинг бирида ҳарбий хизматчи йигит ҳамда шифокор қизнинг никоҳ тўйи муносабати билан ўтказилган тантанани йилангларда катта таассурот қолдирди. Келин-куёвга бахт-саодат тилашган тўй иштирокчилари ўз сўзларида Шовот канали бўйларини обод қилган бунёдкорларга раҳмат айтишини ҳам унутмадилар.

Шовот канали бўйларидидаги бу азим ва турмушимиз фаровонлиги рамзига айланган бунёдкорликлар муҳтарам Юртбошимизнинг Хоразм вилоятини ижтимоий-иқтисодий жиҳатдан юксалтириш ҳақидаги бекиёс фарҳурорлиги чуккур акс этган тарихий қарорлари асосида амалга оширилётган алоҳида таъкидлаш зарур.

Янгибой КҲҚОРОВ,
Ўзбекистонда
хизмат кўрсатган
маданият ходими,
Қорақалпоғистонда
хизмат кўрсатган
журналист

имкониятлар очади. Қолаверса, у эллиққалъалик қишлоқ мулкдорлари етиштиратган сифатли пахта толасини экспорт-боп маҳсулотга айлантиради. 2013 йилда туман иқтисодиёти хорижга 3 турдаги рақобатбардош маҳсулот сотган бўлса, ўтган йили бу кўрсаткич олти турга етди. «Global national tex» масъулияти чекланган жамиятидаги лойиҳа бу борадаги салоҳиятни янада оширади. Ўтган йили 1 миллион 86 минг 500 АҚШ доллари миқдоридagi маҳсулотлар ва хизматлар экспорти амалга оширилган бўлса, «Соғлом она ва бола йили»да мазкур кўрсаткич 2 миллион 777 минг 700 АҚШ долларида етказилди. Шундан 1 миллион 877 минг 700 АҚШ доллари қишлоқ хўжалик маҳсулотлари экспорти ташкил этишни мўлжалланмоқда.

Маълумки, Қорақалпоғистоннинг саховатли заминидан ҳам ноб ёрусти ва ерости қазилма бойликлари кўп. Айниқса, туманга туташган Султонувайс тоғ тизмасида турли

истикболли лойиҳани амалга оширмоқда. Бу фермер хўжалигида 200 тонна сийғимга эга бўлган музлаткичли омборхона мавжуд. Жорий йилда бунга қўшимча равишда 300 тонна сийғимга эга бўлган музлаткичли омборхона ташкил этилади. Бундай замонавий омборхоналар наинки туманда, балки Қўш Амурдаё воҳасида илғор қишлоқ мулкдорларидан бири, қатор танловлар голиби Муҳаммадша-риф Курбонов етакчилигидаги «Н.Курбонов» фермер хўжалигида биринчилардан бўлиб барпо этилди. 50 тонна гушт сақлашга мўлжалланган замонавий музлаткич, 150 тонна мева сабзавот сақлашга йўналтирилган совутиш камераси қишлоқ мулкдори фаолиятида янги имкониятлар етиштириш билан бир қаторда паррандачиликни ҳам жадал ривожлантирмоқда. 15 минг товуқ боқилаётган паррандачилик фермаси

металл рудаларидан ташқари мрамар, тальк, оҳактош ва вермикулит конлар мавжуд. Тумандаги «Эл рози нур» масъулияти чекланган жамияти 2013 йилнинг декабрь ойидан буён муҳим қурилиш материаллари ҳисобланган кўпчанган вермикулит ишлаб чиқармоқда. Мазкур корхонани модернизация

ўтган йили 3 миллион донна сара туҳум сотди. Бунга қўшимча фермер 2 та жойда ҳар бири гушт етиштириш йўналишида 15 минг бош товуқ асрайдиган ферма таъсис этди. «Кексаларни» ёзозлаш йили»да туманда саноатда йўналишида 18, сервис соҳасида 60, қишлоқ хўжалиги тармоғида 74 та ана

ЁШЛАР – ИЛЛАТЛАРГА ҚАРШИ

Андижонда «Ёш авлодини «оммавий маданият»нинг салбий таъсиридан асраш – муҳим вазифа» мавзусида маънавий-маърифий тadbир бўлиб ўтди.

Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси Андижон вилояти ва шаҳар кенгашлари, «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати Андижон шаҳар кенгаши ҳамкорлигида «Ватан келажиги ёшлар қўлида» лойиҳаси доирасида ўтказилган тadbирда касб-ҳунар коллежлари ўқувчилари, партия фаоллари иштирок этди. Президентимиз раҳнамолигида ёшларнинг «оммавий маданият» ва бошқа салбий иллатлар таъсирига тушиб қолишининг олдини олиш, уларда ижтимоий-сиёсий жараёнларга дахлдорлик тўғрисида кучайтириш, ҳуқуқий билиминини юксалтириш борасида изчил ишлар амалга оширилаётгани алоҳида таъкидланди.

Президентимизнинг 2014 йил 6 февралдаги «Ўзбекистон Республикасида ёшларга оид давлат сиёсатини амалга оширишга қаратилган қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ти қарори

бу йўналишдаги ишларни янги босқичда давом эттиришда муҳим дастуриламал бўлмоқда.

— Аxbорот асрида аҳоли, айниқса, ёшлар онги ва қалбида «оммавий маданият» деб аталувчи таҳдиднинг салбий таъсири жиддий ҳаф солмоқда, — дейди «Адолат» социал-демократик партияси Андижон шаҳар кенгаши раиси Қосимжон Қўмонов. — Ёш авлодини ана шу таҳдидлардан асраш, уларга бузғунчи ғояларнинг асл мақсад-муддаси ҳақида кенг тушуниришда бундай тadbирларнинг аҳамияти катта.

Тadbирда ёшларнинг турли иллатлар, ёт ғоялар таъсирига тушиб қолиши, «оммавий маданият» кўринишлари-га қарши курашиш, интернет маълумотларидан тўғри ва ўринли фойдаланиш каби мавзуларда маърузалар тинглан-ди.

Ф.УБАЙДУЛЛАЕВ,
ЎЗА мухбири

ШОВОТНИНГ ЧИНАКАМ

► Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси йўлланмаси билан

Обод ва файзиёб Шовот канали бўйлаб қадам ташлаб, тонгларнинг баракоти ҳамда шафотиини жону дилингизда, бутун жисмингизда ҳис этасиз. Шу азиз Ватан, ундаги тинчлик ва осийишталик, аҳилигу озғибирлик бахш этгани учун яратганнинг ўзига шукроналар айтасиз. Келгуси ободлик, фаровонлик кунларини тасаввур этиб, орзу умидлар улғаяди,

ишонч қомиллик касб этади, кўнглингизда.

Шифокорлар сийҳат-саломатликни мустаҳкамлаш учун жисмоний ҳаракатлар, жумладан, спорт билан шуғулланишни маслаҳат берадилар. Айниқса, пиеда юришга, хушманзара, кўнгилтортар жойларда сайр қилишга алоҳида эътибор қаратадилар. Бунинг учун сийҳатгоҳларда, шифохоналарда махсус терренкур йўлакларини қуришган. Аммо, улар нари борса икки-уч ёки тўрт километр келар. Бу масофани ярим соат атрофида босиб ўтиш мумкин. Албатта, уларнинг аҳамиятини пасайтириб бўлмайди. Лекин Шовот канали бўйларининг йўриги бошқа. Унинг соғломлаштириш, бардамлаштириш, масофаси 15 километрга яқин. Қолаверса, бу йўл кенг. Атрофингизда дўстларингиз, оила аъзоларингиз, маслакдошларингиз бўлса, биргалишиб сайр этиш учун қўлай.

Бир тарафдан каналда оқиб турган сув эпкинларидан, азонга тўйинган, иккинчи тамондан қўм-қўқ дарахтлари гулларнинг, майсаларнинг ифори билан киелоролда бойиған ҳаво соҳир бир уйғунликда жонга роҳат бағишлайди. Офтоб мустақилликдан қалби ҳаловат топган элу улусга оқ йўл тилаб бошинг узра меҳрини сочаси.

Соҳил бўйлаб қурилган дам олиш, хизмат кўрсатиш муассасаларини саянай бошлайсиз. Аммо ҳисобда алашиб кетасиз. Улар жуда кўп. Ёнг муҳими, ҳар бири ўзгача бир қиёфада. Ўз фаолиятидан келиб чиққан ҳолда, уларнинг биноси миллий ва замонавий меъморчилик анъаналарига ҳос, маҳаллий иқлим шароитига мос ҳолда барпо этилган.

Каналнинг икки қирғоғидан 90 гектар майдон аҳоли учун қўлай шарт-шароит ва имкониятларга эга дам олиш, хузур-ҳаловат масканига айланган. Ям-яшил ҳиббонларда, боғларда барқарор сарамжомликни кўриб дилингиз яйрайди. Бир-бирига мутаносиб ва умумий айлантилган ажойиб манзара касб этувчи мўъжаз фавворачалардан майса ва гилёҳлар, дарахтларга обу ҳаёт ўлашмоқда.

Канал бўйида теграла барпо этилган ва хоҳловчиларнинг спорт билан шуғулланишига имкон берадиган илшоот хизматга, соғлигингизни мустаҳкамлашга, қўмаклаштишга шай. Уларни четлаб ўтиш мушкул. Айниқса, йигит-қизлар учун бу маскан сўлим сайтоҳдир.

Сув сатҳида қалқиб ажиб манзара касб этиб турган, илҳам ва замонавий қайиқ-катерларда сайр-саёҳат қилиш бирам мароқлидир. Бу сайр-саёҳат давомида ўзингиз учун қадимий воҳанинг, жумладан, Урганч шаҳри, Шовот бўйларининг кўпгина гўзаллиқларини кашф этасиз. Турли тантанали тadbирлар, маросимлар айёмлари олдидан меҳнат фахрийлари ва ёшларнинг, илғор ишчи хизматчиларнинг, тadbиркорларнинг сайру саёҳатлари шу илдам кемаларда ҳам амалга оширилмоқда.

Кўш соҳилининг турли буржларидан бир нечта тўйхона фаолият кўрсатади. Яқинда шу тўйхоналарнинг бирида ҳарбий хизматчи йигит ҳамда шифокор қизнинг никоҳ тўйи муносабати билан ўтказилган тантанани йилангларда катта таассурот қолдирди. Келин-куёвга бахт-саодат тилашган тўй иштирокчилари ўз сўзларида Шовот канали бўйларини обод қилган бунёдкорларга раҳмат айтишини ҳам унутмадилар.

Шовот канали бўйларидидаги бу азим ва турмушимиз фаровонлиги рамзига айланган бунёдкорликлар муҳтарам Юртбошимизнинг Хоразм вилоятини ижтимоий-иқтисодий жиҳатдан юксалтириш ҳақидаги бекиёс фарҳурорлиги чуккур акс этган тарихий қарорлари асосида амалга оширилётган алоҳида таъкидлаш зарур.

Бунёдкорлик тadbирларида республикамизнинг барча вилоятлари қурувчи ва таъмирчи усталари, кўплаб ташкилотчи ҳамда мутахассислар астойдил иштирок этдилар. Биргаликдаги истак-интилишлар мамлакатимизда қарор топган аҳилликни ва озғибирликни кенг намоён қилди.

Хоразмлик қурувчи-бунёдкорларнинг азму шижоати, ташаббускор-

— Юртингнинг бебаҳо гўзалликлари қалбдан ҳис этиш учун четта ҳам чиқиб туриш керак экан...

Сувбатдошимнинг сўзлари кўнгилдаги Ватан тўғрисидаги эълқинлатди.

Сувбатимиз шу билан тугалланиши мумкин эмасдай туюлди. Чўнки қиссадан ҳисса ҳали чиқарилмаган эди. Уни ҳам ҳамроҳимнинг ўзи чиқарди.

— Назаримда яқин келажакда парижлик, варшавалик ва бошқа машҳур шаҳарларнинг фуқаролари ҳам Шовот бўйларини бир кўриб келайлик, деб қолладиган бўлишса ажаб эмас.

Сувбат билан бўлиб Жалолиддин Мангуберди ёлғорлик мажмуаси рўпарасидан чиқиб қолдик. Халқ қаҳрамонининг улугвор ҳайкали салобат билан қад ростлаб турарди. Гуё у бизга, бу юртга келишни кимлар орзу қилмаган, деяётгандек бўлди.

Яна бироз йўл юриб, Хоразмий кўчасига чиқдик. Теварак атрофининг ажойиб манзарасига маҳиё бўлиб турганимизда, маҳобати оламжаҳон автобус ўн қадамча нарида тўхтади. Ундан хорижлик саёҳатлар туша бошладилар...

Икки сувбатдош ҳалигина гапириб турган воқеа кўз юмиб очгунча муддатда содир бўлганини қалбдан тубоб бир-биримизга маъноли қарадик ва қаҳ-қаҳ отиб юбордик.

Бунёдкорлик мўъжизаларига боқиб, кечаги кунни ҳам бир еслаб, ким эдигу, ким бўлганлигини аниқ ва равшан тасаввур этиш мумкин.

Шу дам беихтиёр таниқли тарихшунос олим — устозимиз Абдулла Сотлиқовни есладик. Бу сабру бардошининг, матонатининг меҳру муҳаббатининг рамзига айланган инсоннинг ҳаёти, берган сабоқлари тарих илмининг англашда, ардоқлашда, муҳим аҳамият касб этган.

Домла ўтган асрнинг 30 йиллари машаққатли кунларида қўл-оёғини музлатиб қўйган. Фақат ҳаётга, келажакка ишонч уни ўлимдан сақлаб қолган. Икки кўнлининг қафтидан ажралган, оёқ тоновлари ҳам қаттиқ шикастланган ҳолда ҳам у илм олишга, ёшларга тарихини ўргатишга астойдил интилиди. Натижада, тарих фанлари намзоди бўлиб, профессор илмий даражасига эришди. Ярим асрдан кўп вақт мобайнида, аввало, Хоразм педагогика институтида, кейин Урганч давлат университетида фаол хизмат қилди. Ундан сабоқ олган мутахассислар сон-саноксиз. Унинг шогирдлари республикамизнинг турли вилоятларида ҳам хизмат қилишди. Домла Ватанимизнинг юксак мукофотларига — «Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган ёшлар мураббийи», унвонига, «Фидокорона хизматлари учун» орденига сазавор бўлди.

Устоз бармоқлари йўқлиги сабабли хатни соатининг боғламасига маҳкамланган рўчка билан ёзарди. Унинг Ватанга муҳаббати эса юрагида эди.

Бежиз у кишини есламадим. Чўнки, Шовот каналининг тарихи ҳақидаги маълумотларни дастлаб шу кишидан ешитганман. Домла, ўшанда устози — академик Яҳё Ғуломовни мамнуният — миннатдорлик билан ёдга олди. Кейин эса тарих ҳақидаги сўзга ўтди. Маъруза матнини ҳам тамоман унутди.

— Халқ Шовотёппни «Пурфайз» деб атаган. Бу бениҳоят файли демас, мўл-қўлчилик рамзи деганидир.

Унинг ҳикоясидан Шовот каналини қазиги нақадар мушкул бўлганини, бу ишда 10 минглаб кишилар бир неча ойдаёб тинмай меҳнат қилганликлари билди олдик.

Сўнг у бизни ҳайратда қолдириб «урфайз» сўзининг ҳарфлари асосида абжад ҳисобида каналнинг қурилган йилини ҳисоблаб берди. Бу эса 1681 йил эди.

Домла ўз сўзини эса шундай яқунлаган эди.

— Канал қаздирган, унинг теварак атрофларини обод қилган, келажак йўлида хизмат этган, эл-юртни жипслаштирган инсоннинг умри, давлати зиёда бўлаверди.

У кўп йиллар давомида Шовотда фақат вақти-вақти билан қазув ишлари олиб борилганлигини таъкидлаш ҳам унутмасди. Айниқса, шўролар замонидаги ободончилик масалаларига муносабатдан норозилигини ҳам сездириб қўярди. Унинг сўзлари охири-оқибатда келажак умидига боғлиқ кетарди.

— Ҳали шундай кунлар келадик, барча орзу-умидларимизга етамиз. Шовотни бошқача қадрлайдиган, унинг бўйларини бог қилиб қўядиган бўламиз.

Устоз юртимиз мустақиллиги қарор топган айёмларда беҳад шодланган эди. У яна ҳам мароқ билан, кўч-райрат билан маърузалар ўқиди, ҳикоялар қилди, раҳматли.

ПУРФАЙЗЛИГИ ДАВРИ

Тонг билан ишни Шовот бўйла-
рида сайр этишдан, табиат кўйи-
да бадантарбия қилишдан ёки
ором олишдан бошлашга одатлан-
ган урганчликлар сони кўпайган-
дан кўпайиб бормоқда. Шунингдек,
деярли бутун йил давомида Шовот
сувиға чўмилишни тарк этмайдиган
маҳаллий “морж”лар сони ҳам
сезиларли ортди. Бу бежиз эмас.
Чунки имконият ва шарт-шароит-
лар кўп яхшиланди. Она табиатга
куч-қувват инди.

Канал бўйида сайр қилиб юр-
ган турли ёш ва касб эгалари
бўлган элдошларимиз билан суҳ-
батлашди ҳам мароқли.

— Юрак етишмовчилиги
хасталигидан халос бўлмаган, деган
одам Шовот бўйига келсин, — дей-
ди меҳнат фахрийси Рустам Қут-
лиев хушнуд кайфиятда. — Уч тўрт
кун шу ерда сайр этса, юрак ўзига
келади. Ортиқча дориларга ҳам
ўрин қолмайди. Ҳар кун эрта билан
бир соатча шу гўзал қирғоқ-
ларда тезкор қадамлар билан юриб
ўзимни чиниқтирдим. Менга
қолса, Шовот бўйларини ўзига хос
шифохона дердим.

— Спорт формангиз ўзингизга
жуда ярашибди, — дейман унинг
уст-бошига ишора қилиб.

— Аслида спорт формаси менга
эмас, мен спорт формасига яраш-
дим, — дейди у ҳазил аралаш.

— Демак касалликка йўл қўйил-
майди.

— Касалликка йўл қўйиш, хато-
га йўл қўйиш деган гап.

Қатрада куёш акс этади, дейи-
шади донолар. Бугун Урганч шаҳ-
рининг улуг бобокалонимиз Хораз-
мий номи билан аталувчи кўчаси-
да бир олам гўзаллик намойён, дей-
илса муболага бўлмайди. Чунки
унинг мутлақо ўзига хос ва бетак-
рор қиёфаси, ҳатто энг ривожлан-
ган мамлакатлардан ташриф бур-
ган меҳмонларни ҳам хайратлан-
тира олади.

Бир тарафдан халқаро аэропорт-
ни, бошқа томондан замонавий
вокзални боғловчи мазкур кўча 3,7
километрга чўзилган. Самолётдан
тушасизми, поездданми, дарҳол шу
кўркам кўчанинг кўрку тароватига
кўзингиз ташланган. У сизни
“Қадимий воҳага хуш келибсиз” де-
гандек, ранго-ранг гуллар билан
қарши олади.

Бир томондан Хоразмий ва Бе-
руний боғлари, иккинчи томондан
Жалолиддин Мангуверди, “Авес-
то” боғ-мажмуалари ташрифсиз-
га мунтазир туради. Эндиликда хал-
қимизнинг муқаддас даргоҳларига
айланган кўчаларда эҳтиром бажо
келтириб ўтиш анъанаси кат-
та кичикка, меҳмон музоамал
табиий эҳтиёжга айланган.

Кўча бўйлаб қатор чўзилган ўн
иккита кўп қаватли тураржой би-
нолари бугунги фаровон турмуш-
мининг, орзу-умид ҳамда ишонч
устуворлигининг ифодаси сифати-
да кўнглимизни тўлқинлантиради.
Зеро, уларнинг ҳар бири ўзига хос
қиёфа тарихига эга. Унда замона-
вий ҳамда тарихий меъморчилик
анъаналари бир-бирига уйғунла-
шиб, ажойиб жозиба касб этган.
Ранго-ранг қошлар билан бе-
затланган муҳташам иморатларда
халқимизнинг ўтмишга эҳтироми,
бугунги кунга меҳру муҳаббати
ифодасини аён қўриш мумкин.

Олимпия заҳиралари спорт ко-
лежи, Тошкент ахборот техноло-
гиялари университети филиали,
Алоқабанк, Миллий банк, Агро-
банк филиаллари, шунингдек, бош-
қа ўнлаб муассаса ва ташкилотлар
нинг маъмурий бино ва иншоот-
лари бугун Хоразмий кўчасининг
яхлит қиёфасида ҳам, яқна ҳолда
ҳам кўрган кўзни қувонтиради.

Бутун кун давомида куёш нури
Хоразмий кўчасидаги бинолар пеш-
тоқларидаги нақшу нигорлар узра
жўлбараниб, мафтункор манзара
касб этади. Гуё нур ўзига рақс ту-
шадиган майдон тоғландек...
Оқшомлари муаззам байроғимиз
рангларидеда жилваланаётган нақш-
ликор чироқлар, турли кўркам
шакллардаги ёриткичлар зарҳал
шўълар, оппоқ нур таратиб фахр
туйғусини жунбўшга келтиради.

Суҳбатдошим Ўзбекистонда хиз-
мат кўрсатган санъат арбоби, та-
ниқли рассом ва меъмор Отаҳон
Оллабергандоннинг ифтихори унинг
дил сўзларидан аён бўлди.

— Мамлакатимизда шаҳарсоз-
ликда мисли қўрилмаган ютуқлар

га эришилмоқда, — дейди у. — Ҳар
бир шаҳримиз, ҳатто ҳар бир кўча
ўзига хос кўркам ва яхлит манзара
касб этган. Айниқса, бунинг Урганч
қиёфасида яққол кўриш мумкин.
Алоҳида Хоразмий кўчаси ҳақида
тўхталиб, меъморий ечимларнинг
ўзига хослигини таъкидлаш мум-
кин, ҳар бир бино назаримда гуё
бир вужуднинг ажралмас бўлагига
айланган. Уларнинг ҳаммасида ҳаёт
нашадиси уфуриб тургандай.

Дунёнинг кўнгина мамлакатла-
рида бўлиб маҳаллий халқ фахрла-
надиган катта кўчаларни қўриб
кузатганман. Урганчмининг катта
кўчаси менинг кўзимга, тўғриси
айтсам, ҳаммасидан ҳам улғувор ва
устувор кўринади. Қолаверса, биз-
нинг фахримиз ҳаммакидан зиёд,
десам ишонаверинг.

Бир нарсга жуда аниқ. Ҳеч бир
мамлакатда улкан бунёдкорликлар
бизникидай қисқа муддатларда
амалга оширилмайди.

Хоразмий кўчасида кўп-
олам оромгоҳлар, хиёбонлар, болалар
ўйингоҳлари бунёд этилган. Улар-
да, кўркам фавворалар атрофида,
ойла аъзоларинг фарзандларинг
билан дам олиб, хорлиқ чиқариш-
га нима етсин. Айниқса, маданият
муассасалари намонадалари, ёш
ижрочилар дилрабо куй ва қўшиқ-
лар билан хушнуд этиб, рақсга
чорлаб туришса, бахри-дили очил-
иб, ким ўйинга тушиб кетмайди?...
Бундай манзараларга тез-тез гувоҳ
бўлиш мумкин.

Хоразмий кўчаси “Соғлом она ва
бола йили” муносабати билан бе-
лиланган маънавий-маърифий тад-
бирларнинг ҳам маркази сифатида
этибор тоғмоқда. Ҳар кун бу
ерда, бутун кун давомида, шўх ва
қувноқ болаларимизнинг шодон
кулгулари баралла янграмоқда. Бах-
тиёр оналарнинг мамнун қиёфа-
лари кўрган кўзни қувонтиради.

— Ҳар кун Хоразмий кўчаси-
дан ўтман, — дейди меҳнат фа-
рийси Биҳожон Бекжанова. — Унда
юртимизда халқимиз учун кўрса-
тилаётган гамхўрлик ва яратила-

ётган имкониятлар тўла тўқис ўз
аксини тоғган. Шу маънода у ҳар
биримизда келажакимиз янада ну-
рафшон бўлишига ишонччи мус-
тақамлайди. Ёшлар билан муло-
қотларда шу ҳақда кўп гапираман.
Уларга юртимиз бойлиқларини, ўзига
қаратиб турган катта йўл, халқаро
мезонлар даражасида мукамал.
Шаҳарнинг аксарият ҳудудларида
тор ҳамда кўрмисиз, ҳайдовчи пи-
едаларнинг ҳаракатида ноқулай-
ликлар тугдирадиган, халал бера-
диган йўллар ўрнини, кенг ва ра-
вон йўллар эгаллади. Улардаги йўл
чиқиқларидан тортиб, қоңда бузи-
лишларини чеклаб турувчи панжа-
раларга халқаро андозлар дара-
жасида ўрнатилган. Айниқса, ай-
ланма кичик ва катта халқа йўл-
лар, шаҳар аҳли учун ўзига хос ан-
гиллик бўлди. Бундай йўллар, авва-
л, тирбандликнинг олдини олса,
иккинчилан, йўловчиларга шаҳар
манзарасини томоша қилишга им-
кон беради.

— Ўзимизнинг ўхшаши йўқ эн-
гил автомобилларимизда, гуё ке-
мада ўтириб сувда сузган каби
хузуриланиб борар экансиз, беихти-
ёр бахт сурурини ҳис этасиз, —
дейди тadbirkor Арслон Нурулло-
ев. — Айниқса, Хоразмий кўчаси-
дан ўтганда бунёдкор, ижодкор хал-
қимизга, бугунги ажойиб замона-
мизга, улуг юртимизга шукроналар
дилда тақдорланади. Шу азиз Ва-
танинг юксалишларига муносиб
ҳисса қўиш орзуси ортиб бора-
веради.

— Ўзимизнинг ўхшаши йўқ эн-
гил автомобилларимизда, гуё ке-
мада ўтириб сувда сузган каби
хузуриланиб борар экансиз, беихти-
ёр бахт сурурини ҳис этасиз, —
дейди тadbirkor Арслон Нурулло-
ев. — Айниқса, Хоразмий кўчаси-
дан ўтганда бунёдкор, ижодкор хал-
қимизга, бугунги ажойиб замона-
мизга, улуг юртимизга шукроналар
дилда тақдорланади. Шу азиз Ва-
танинг юксалишларига муносиб
ҳисса қўиш орзуси ортиб бора-
веради.

— Ўзимизнинг ўхшаши йўқ эн-
гил автомобилларимизда, гуё ке-
мада ўтириб сувда сузган каби
хузуриланиб борар экансиз, беихти-
ёр бахт сурурини ҳис этасиз, —
дейди тadbirkor Арслон Нурулло-
ев. — Айниқса, Хоразмий кўчаси-
дан ўтганда бунёдкор, ижодкор хал-
қимизга, бугунги ажойиб замона-
мизга, улуг юртимизга шукроналар
дилда тақдорланади. Шу азиз Ва-
танинг юксалишларига муносиб
ҳисса қўиш орзуси ортиб бора-
веради.

Ёмғир анча узоқ ёди. Лекин ҳеч
ким кўчадан қочмади. Аксинча, ос-
мондан гуё дур ёғаётгандай, чех-
раларда қувонч баққиди. Рўхиятда
ажиб бир сурур уйғонди. Одамлар
ёмғирни табиатнинг ўзларига бах-
шида неъматиди, деб ҳис этдилар.
Кўчаларида ёмғирпўш ушлаган-
лар ҳам, ушламаганлар ҳам бир-
дай мамнун эдилар. Катталар
ажойиб кундан роҳатланардилар.
Болалар ёмғирга юзларини тўтиб
жилмайдилар.

Афтидан яқиндагина турмуш
қуришган, йигит билан қизнинг
шодлигини айтмайсизми. Улар
қўлларини жипслаштириб катта
кўча бўйлаб югура бошлашди. Ба-
ҳор ифориини, атиргуллар бўйини
таратаётган ёмғирдан куч олишар-
ди улар.

Ёшлар аста одимлаётган она-
хоннинг олдида тўхташиб, одоб
билан салом беришди. Онахон
мамнун бўлди. Кейин оҳиста сўра-
ди:

— Бу қандай ёмғир эканини би-
ласизларми?

— Билгандаймиз, аммо, онахон
ўзингиз айтиб берсангиз...

— Бу раҳмат ёмғири! Яъни бағ-
рибутун, оғзибир эл юртва файзу
барақа ёмғири.

Йигит билан қиз онахоннинг
сўзларига қизиқишиб қолишди. Йи-
гит сўради:

— Онахон, ахир ёмғир ҳамма
ерда ёғади-ку. Бизники бошқачами?

— Ҳа, бошқача, болам. Сен ол-
дин ёмғирнинг тинчлик ҳукм сур-
маган озода бўлмаган, ободонлаш-
тирилмаган жойга ёғишини ўйла.
Кейин бу кўчадаги ёмғирнинг
йўллари ювиб туришини кўр.

Суҳбатга қиз аралашди.

— Худого шукр бизнинг йўл-
ларимиз ҳам кўчаларимиз ҳам озода
ва ораста. Айниқса, шу Хоразмий
кўчасини айтмайсизми...

— Мустақил ва одоб юртва ту-
гилганликларингиз учун ҳам шукр
қилинг.

Онахон дуога қўл очди. Йигит
билан қиз яна олға интилишди.

Эркин ҳаёт манзараси кўнгли-
ни тўлқинлантирди...

Ёдига Урганчда 1982 йилда
ёмғир туфайли юз берган аянчилик
воқеалар тушди. Қаторасига уч кун
ёмғир қўйди. Бу фарқулолда ҳолат-
ни юзага келтирди. Бунинг чинакам
фожиа деса ҳам бўлар эди. Шаҳар
аҳлининг катта қисми яшайдиган
Кўна қалъага кириб ҳам чиқиб ҳам
бўлмади.

Тор кўчаларда ҳатто юк маши-
налари ҳам лойга ботиб қолишди.
Йиқилиб тушиб у ер бу еридан жа-
роҳат олганлар ҳам кўп бўлди. Уй-
даги ҳолатлар аянчилик бўлди. Омо-
нат томлар кучли ёмғирга бир соат
ҳам бардош беролмади. Томдан
ўтаётган ёмғир остига қўйилган че-
лак ва лаганлар тез тўлиб кетарди.
Уларни ташқарига ташиб, адо
қилиб бўлмасди.

Шаҳар маъмурияти довдираб
қолди. Аҳоли бу табиий фожиа бил-
лан ёлғиз қураша бошлади. Ёмғир
туғатандан сўнг, шаҳарга қўшни
туманлардан техника воситалари
келтирилиб, бир ҳафта мобайнида
Кўна қалъа ёмғир сувларидан то-
заланди. Аҳоли кўп талофат кўрди.
Ёмғир деса қўлчилик қўрқадиган
бўлиб қолди.

Вилоятдаги катта амалдорлардан
бирининг ҳайдовчиси айнан Кўна
қалъада яшар эди. Шу вақтда у ва-
фот этиб қолса бўладими? Ҳамма
жанозага айлалган. Лекин марҳум-
нинг уйига ўтишининг имкони йўқ.
Бир амаллаб ўн-ўн беш одам этиб
келишди. Ҳаммадан ҳам катта
ёшултига қийин бўлди. Унинг эн-
гил машинаси жаноза жойига
яқинлаша олмади ҳам. Аммо бор-
маса ҳам гап-сўзга қолиши тайин
эди. У пиёда, лой босиб, ичидан
кимларнингиди сўкиб манзилга этиб
борди. У келгунича жаноза ўқил-
мади...

Ҳозир шуларни эслаб, гоҳида
булар тушмиди, деб ўйлаб қола-
ман. Лекин хотира ёлғонини бил-
майди. У қалба муҳрланган воқеа-
ҳодисалардан шаҳодат беради.

Ортда қолган оғир кунларнинг
ўтгани рости бўлди. Бундан кейин
хотираларга ҳеч вақт оқинилик ва
ночорлик ғуборлари кўнмасин.
Мустақиллигимизнинг қудратли
кучи ёмғирларимизни оби раҳмат-
га айлантираверсин.

Бугунги Урганчда Кўна қалъа
ўрнида барпо бўлган кўп қаватли
кўркам иморатлар, теннис корти,
шаҳар маданият ва истироҳат боғи
ёнидан ўтаётган, шуларни ният қи-
лди. Бу жойларнинг барчаси Хо-
размий кўчасига туташ...

Кўлга қалам олиш истиги ус-
тун келиб, Ўзбекистон халқ ёзув-
чиси Мухаммад Али ақиннинг воҳа-
миз ижодкорлари билан учрашув-
да айтган сўзлари ёдига тушди:
— Ёзувчининг аини ёздадиган
пайти ҳозир, — деган эди устоз. —
Публицистик асарлар бугун жуда
муҳим. Улар учун мавзу тўлиб то-
шиб ётибди. Айниқса, Хоразмда...

Дарҳақиқат, бугун Хоразм улкан
бунёдкорликлар майдонига айлан-
ган. Янги қурилишларнинг ҳар
бири ҳақида ўнлаб мақолалар, ла-
ҳалар, очерклар ёза арийдил. Бе-
ихтиёр хаёлимда янгиланган мас-
канлар жумладан, Шовот каналли,
унинг бўйлари ҳамда Хоразмий
кўчаси жонланди, улар тасвири
қозғога кўча бошлади...

Сотим АВАЗ,
Ўзбекистон Ёзувчилар
уюшмаси аъзоси
Урганч шаҳри

БАРКАМОЛ АВЛОД — ВАТАН ИСТИҚБОЛИ

» Фаолият

Мамлакатимиз мустақиллигини мустақ-
камлаш, барқарор тараққиётимизни таъ-
минлаш давлатимизнинг ёшларга оид
самарали сиёсати билан боғлиқ. Шу боис
мамлакатимизда мустақиллиқнинг илк
даврлариданоқ ёшларни ҳар томонлама
қўллаб-қувватлашнинг ҳуқуқий асослари
мустақкамланди. «Ўзбекистон Республика-
сида ёшларга оид давлат сиёсатининг
асослари тўғрисида»ги Ўзбекистон Респуб-
ликаси Қонунда Давлат халқ манфаатлари-
ни қўллаб, республика ёшларининг ижтимо-
ий ҳамда маънавий камол топиши учун
шарт-шароит яратиб беришга қаратилган
ёшларга оид сиёсатни ишлаб чиқади ва
уни амалга оширади, деб белгиланган.

Шу маънода “Таълим
тўғрисида”ги ҳамда “Қад-
рлар тайёрлаш миллий дав-
лат сиёсати тўғрисида”ги Ўзбекистон
Республикаси Қонун-
лари мамлакатимизда амал-
га оширилаётган кенг
қўллаб-қувватлашга ёшларнинг
фаол иштирокини таъминлаш, юксак маъна-
вийлик, мустақил ва эркин
фикрлайдиган, замонавий
илм-фан ютуқларини пухта
ўзлаштирган соғлом ва
баркамол авлодни воқеа ет-
казишга қаратилган ёшлар-
га оид давлат сиёсатини из-
чил амалга оширишга
ҳуқуқий пойдевор бўлди.

Президентимиз Ислам
Каримовнинг Ўзбекистон
Республикаси Олий Маж-
лиси Қонунчилик палата-
сининг 2015 йил 12 январ-
да бўлиб ўтган биринчи
ташқилий йиғилишидаги
“Қаранг, бугун болаларимиз
ўқиб-ўрганиб, ўз устиде иш-
лаб ҳар томонлама соғлом
ва баркамол бўлиб улғай-
моқда. Мустақил фикрлай-
диган, замонавий илм-фан
ва касб-ҳунарларни пухта
эгаллашган, ўз юрти, ўз хал-
қига фидойи, биз бошлаган
ишларни давом эттиришга
қодир бўлган бундай авлод-
ни ениб бўладими? Бугун
биз ўз олдимизга қўйган юк-
сак мақсадларга етишда
ана шу навоқирон авлодимиз
ҳал қилувчи куч бўлиб май-
донга чиқаётгани барчамиз-
га гурур ва ифтихор бағиш-
лайди” деган фикрлари
ёшларга яратилган жуда
катта имконият ва эъти-

борнинг ифодасидир. Бугун
мамлакатимизда давлат
бюджетининг салмоқли
қисми ижтимоий соҳани
қўллаб-қувватлашга йўнал-
тирилганлиги халқимиз
турмуш даражасининг из-
чил ўсиб, ёшларимизнинг
таълим, илм-фан, спорт,
маданият ва ишлаб чиқа-
риш соҳаларида эришаёт-
ган ютуқларида кўринмоқ-
да.

Президентимиз ташаббу-
си билан қабул қилинган
тараққиётимизнинг ажрал-
мас қисми бўлган “Йил
дастур”ларини амалга оши-
риш, Парламент ва ҳуку-
мат томонидан қабул
қилинган аҳолининг банд-
лигини таъминлашга қарат-
илган дастурлар, ёшларни,
ёш оилаларни, хотин-
қизларни, ижтимоий қў-
макка эҳтиёжманд аҳоли
қатламларини қўллаб-қув-
ватлаш, жамиятга ҳуқуқий
онг, ҳуқуқий билимларни
оқсатириш, республика-
мизнинг узоқ қишлоқ
ҳудудларида тadbirkorлик-
нинг кичик ва оилавий биз-
нес, касаначилик каби ҳу-
сусий тadbirkorликнинг
бошқа турларига аёлларни,
ёшларни кенг жалб қи-
лишга қаратилган дастур-
лар мазкур ютуқларнинг
бош омилли бўлаётди.

Мамлакатда демократик
ўзгаришларни янада ри-
вожлантириш, ёшларни
қўллаб-қувватлаш ва бун-
да нодавлат нотижорат
ташқилотларнинг фаол
иштирок этишига қўмакла-

ш

— “Нотариат тўғрисида”ги Қонун ва бошқа
тегишли қонун ҳужжатларига кўра, чет давлатлардаги
Ўзбекистон Республикаси консуллик муассасалари-
нинг консуллари қуйидаги нотариал ҳаракатларни
амалга ошириш ҳуқуқига эга:

- 1) битимларни (шартномалар, васиятномалар,
ишончномалар ва ҳоказоларни) тасдиқлайди, Ўзбеки-
стон Республикасидаги уй-жойларни бошқа шахсга
ўтказиш ва гаровга қўйиш тўғрисидаги шартномалар
бундан мустасно;
- 2) фуқаронинг тирик эканлиги фактини тасдиқлай-
ди;
- 3) фуқаронинг муайян жойда эканлиги фактини
тасдиқлайди;
- 4) фуқаронинг фотосуратда акс эттирилган шахс
эканлигини тасдиқлайди;
- 5) ҳужжатлар тақдим этилган вақтни тасдиқлайди;
- 6) мерос мол-мулкнинг қўриқланишига доир чора-
тадбирлар кўради;
- 7) меросга бўлган ҳуқуқ тўғрисида гувоҳномалар
берилади;
- 8) эр-хотиннинг умумий мол-мулкдаги улушга
мулк ҳуқуқи ҳақида гувоҳномалар берилади;
- 9) ҳужжатларнинг нусхалари ва ҳужжатлардан
олинган кўчирмалар тўғрилигини шаҳодатлайди;
- 10) ҳужжатлардаги имзоларнинг ҳақиқий эканлиги-
ни шаҳодатлайди;
- 11) пул суммалари ва қимматли қорғозларни депо-
зитга қабул қилиб олади;
- 12) сақлаш учун ҳужжатларни қабул қилиб олади.

Шунингдек, Ўзбекистон Республикаси консуллик
муассасаларининг консуллари давлатимизда амалда
бўлган қонунларда назарда тутилган бошқа нотариал
ҳаракатларни ҳам амалга ошириши мумкин.

Саволга Тошкент вилояти Зағиота тумани
2-сон ДНИ нотариуси
Назкат ИКРОМОВА жавоб берди.

шиш мақсадида Ўзбекистон
Республикаси Олий Маж-
лиси ҳузурида Нодавлат но-
тижорат ташқилотларни ва
фуқаролик жамиятининг
бошқа институтларини
қўллаб-қувватлаш Жамоат
фонди, шунингдек Фонд
маблагларини бошқариш
бўйича Парламент комис-
сияси фаолият кўрсатмоқ-
да.

Олий Мажлис ҳузурида-
ги Жамоат фонди томони-
дан ҳар йили ўтказилади-
ган Давлат гранти танлов-
ларининг битта йўналиши
ёшларни қўллаб-қувват-
лашга қаратилган. Унда
ўсиб келаётган авлодда кат-
таларга ҳурмат, кичиклар-
га ғамхўрлик, меҳрибонлик
ва инсонпарварлик, бағри-
кенглик, Ватани ва халқи-
га садоқат каби юксак ах-
лоқий сифатларни шакл-
лантириш, кексаларга иж-
тимоий хизмат кўрсатиш
соҳасида қўнғилчилар фа-
олиятини қўллаб-қувват-
лаш, қарияларнинг тур-
муш даражасини янада ях-
шилаш бўйича чора-тад-
бирларнинг амалга ошири-
лишига ёшларни кенг жалб
қилиш, кўзда тутилади.

Шунингдек, ёшларнинг
ҳуқуқий маданияти, фуқа-
ролик онгини ошириш,
уларнинг мамлакатда дав-
лат ва жамият қурилиши
соҳасида олиб борилаётган
ислохотлар ҳақида хабар-
дорлигини орттиришга қарат-
илган чора-тадбирларни
амалга ошириш, она Ватан
тарихи, маданияти ва меъ-
морий обидалар ҳақидаги
билимларини, бойитиш
каби мавзуларда лойиҳа-
ларга давлат грантлари аж-
ратилапти.

2014 йилда ўтказилган
давлат гранти учинчи тан-
лови мамлакатнинг чекка
ҳудудларида ёшларнинг
ижодий ва интеллектуал
қўластари

Мамлакатимизда ёшларга бўлган эътибор
ва ғамхўрлик натижасида эришаётган мар-
раларимиз халқаро ҳамжамият томонидан эъти-
роф этилаётганини Жаҳон интеллектуал мулк
ташқилоти ва етакчи халқаро бизнес мактаб-
ларидан бири — “ИНСЕАД” томонидан инсон
капиталининг тараққиёт даражаси бўйича
ўтказилган тадқиқот натижаларида кўриш-
миз мумкин. Унга кўра Ўзбекистон дунё
мамлакатлари орасида юқори ўринларни
эгаллаб турибди.

Тўлқин КАРИМОВ,
Олий Мажлис Қонунчилик
палатаси депутати

— Укам хорижга ишлаш учун кетган эди, бир
йилдан бери дарағи йўқ. Унинг номидаги уйнинг
солиқи ва бошқа тўловларини ҳозирча биз тўлаяймиз.
Илтимос, бедарак йўқолган шахснинг мол-мулкни
бошқариш ҳақида маълумот берсангиз.

Омина Расулова
Тошкент вилояти.

— Ўзбекистон Республикаси фуқаролик кодекси-
нинг 33-моддасига кўра агар фуқаронинг қаредалиги
ҳақида унинг яшаш жойида бир йил давомида маълум-
отлар бўлмаса, манфаатдор шахсларнинг аризасига
мувофиқ суд бу фуқарони бедарак йўқолган, деб
топиши мумкин.

Йўқолган шахс тўғрисида охириги

“ОЛТИН ҚАЛАМ”: ХОЛИС ИЖОДИЙ РАҚОБАТ МАЙДОНИ

«Бошланиши 1-бетда»

— Бугун матбуот нима, қачон ва қаерда деган саволлар асосида тезкор ахборот берадиган, юртимизда янги жамият, янги ҳаёт қуриш йўлида тўсиқ бўлиб турган муаммоларни ечишга жамоатчилик этиборини тортганидан минбарга бўлиб қолмасдан, эркин ва обод ҳаёт барпо этиш йўлида асосий куч бўлиши ҳалқимиз, энг аввало, ёшларимизнинг маънавий оламини шакллантиришда, одамларимизнинг ҳаётига, меҳнатга муносабатини ўзгартиришда, уларни мустақил фикрлаш, онгли яшаш руҳида тарбиялашга хизмат қиладиган асосий минбарга айланиб бормоқда, — деди Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси, “Олтин қалам” ижодий танлови ташкилий қўмитаси раиси Иброҳим Ҳалимбеков кун тартибидagi масалаларга тўхталар экан. — Юрбошимиз томонидан матбуот, умуман, журналистларга юксак ишонч билдирилаётганининг боиси ҳам шундалик. Чунки ўзига ишонган одамгина, бошқаларга ҳам ишонч ва умид бера олади.

Анъанага кўра, бу йилги танлов ҳам телевидение, радио, босма ОАВ ва интернет-журналистика йўналишларини қамраб олган. Унда 13 та — битта бош миллий мукофот, ҳар бир йўналиш бўйича учтадан ўрин учун мукофот ҳамда “Энг яхши фоторепортаж” ва “Энг яхши матбуот хизмати” рағбатлантирувчи номинациялари ҳам таъсис

этилган. Танловга тақдим этилган барча ижодий ишлар матбуот ва оммавий ахборот воситалари олдига қўйилган муҳим вазифалардан келиб чиққан ҳолда баҳоланади, долзарб мавзудаги таҳлилий-танқидий мақолаларга алоҳида этибор қаратилади.

Дарҳақиқат, мазкур танлов қўлами кенгайиб, унда иштирок этувчиларда қизиқиш йил сайин ортиб бормоқда. Масалан, 2006 йилда “Олтин қалам” Миллий мукофоти учун халқаро танловга 136 журналист 1669 та ижодий иши билан қатнашган бўлса, ўтган йили 690 нафар ижодкор 15 мингта яқин материалларни танловга тақдим этди. Танлов ташкил этилган даврдан шу кунгача эса, 5 мингта яқин журналистнинг 70 мингдан зиёд ижодий иши қўриб чиқилган. 222 нафар ҳамкасбларимиз танлов ғолиби ва совриндорига айландилар. Уларга жами, 1 миллиард 200 миллион сўм пул мукофоти тақдим этилди. Танлов нуфузи доимий равишда ортиб бораётгани мамлакатимизда фаолият кўрсатаётган йирик халқаро ташкилотлар диққат этиборини жалб этаётганида ҳам билинади.

Йиғилишда миллий ҳамкорларимиз — Ўзбекистон Касаба уюшмалари федерацияси кенгаши “Соғлом она ва бола йили” ҳамда “Ижтимоий шериклик” мавзуларидаги энг яхши материаллар, Мустақил босма ОАВ ва ахборот агентликларини қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш жамоат фонди “Кексаларни

эъозлаш йили” ҳамда “Энг яхши таҳлилий-танқидий материаллар учун” ўзларининг рағбатлантирувчи мукофотлари билан танловда иштирок этишлари оммавий ахборот воситалари вакилларига маълум қилинди.

— Мазкур мукофот ҳар йили 3 май — Жаҳон матбуоти эркинлиги кунидан ўз соҳибдорига топширилишининг ўзи Ўзбекистонда демократик таъминланишга асосланган фуқаролик жамияти барпо этилаётганига асос бўла олади, — дейди талбирнинг фаол иштирокчиларидан бири — ЮНЕСКОнинг Ўзбекистондаги ваколатхонаси раҳбари Кристина Пиккат хоним. — “Олтин қалам” Миллий мукофоти учун халқаро танловда кўп йиллардан бери ўз мукофотимиз билан иштирок этиб келмоқдамиз. Танловга тақдим этилган материаллардан журналистлар ўзларининг фуқаролик нуқтаи назарларини эркин намойиш этиш имкониятига эга эканига тобора амин бўляпмиз. Назаримда, бугун ўзбек матбуоти нафақат ўзбе-

кона фазилатлар, балки умуминсоний ғоялар тарғиботчиси сифатида ҳам бўй кўрсатмоқда. Жаҳонда кечаётган турли хил воқеа-ҳодисаларга ҳолисона фикр билдириб, ўз ватанининг равнақи, обрў-этиборини янада юксалтириш, шаънини ҳимоя қилиш йўлида долзарб мавзуларни кўтариб чиқаётгани дунё ҳамжамиятининг ҳам этиборини тортмоқда. Оммавий ахборот воситалари фаолиятини янада эркинлаштириш, давр нигоҳидаги долзарб мавзуларни тезкор ва сифатли ёритиш йўлида қилинаётган бундай сайёҳаракатлар натижаси “Олтин қалам” танлови натижаларида ҳам яққол намоён бўлмоқда. Бу албатта, ўзбек журналистиксининг янада юксалишига хизмат қилади.

Бу йилги танловда ҳам ЮНЕСКО билан бир қаторда БМТ ахборот маркази, “Худудий мулоқот” — “Региональный диалог” (Словения) каби бошқа халқаро ҳамкорлар ҳам ўз номинациялари билан қатнашишмоқда.

Ҳақиқатдан ҳам, юртимизда журналистларнинг касбий маҳоратини оширишга хизмат қилаётган мана шундай юксак танловнинг ўтказилиши маънавий ҳаётимиздаги муҳим воқеадир. Мустақиллигимизнинг йигирма беш йиллиги тантанали нишонланадиган ушбу йилда “Олтин қалам” танловини ҳам зўр кўтаринкилик ва муваффақият билан ўтказишга жиддий ҳозирлик кўришмоқда. Ва ижодкорларимиз унда энг сара материаллари билан фаол иштирок этишларига ишонамиз.

Адиба УМИРОВА

► Ҳамкасблар

Оқдарё туманида эндиликда сўлим бир маскан бор. Айтишларича, Қоработир деб номланган ўша қишлоқда ишқ ва вафонинг афсонавий қаҳрамонлари — Тоҳир ва Зухранинг қабри маскан туман аҳлининг меҳнати билан эндиликда сўлим гўшага, обод зиёратгоҳга айланди.

“Қисқа ва лўнда бўлсин!”

Қалби эзуликка ошно инсонлар, қайси касб эгаси бўлишдан қатъи назар, қамиша эл-юрт қайғуси билан яшайди. Туман аҳлининг гувоҳлик беришича, бу ободончиликнинг ташаббускори таниқли журналист, “Оқдарё овози” газетаси муҳаррири Йўлчи Муҳаммадиев бўлган.

Шу кунгача республика ҳамда вилоят миқёсдаги оммавий ахборот воситаларида Йўлчи Муҳаммадининг шу мавзуда ишончли фактларга асосланган туркум мақолалари эълон қилинди. Тарғибот ишларига бошқа журналистлар ҳам жалб этилди, телекўрсатувлар тайёрланди. Ният ҳолис — юртимизнинг ҳар қарич ерини обод қилиш. Мақсад эзгу — ибрат маъносидан бу ҳақда бошқаларга-да маълум қилиш, ахир, хайрли ва савоб ишлар ҳақида эшитган қайси қалб яхшиликка интильмайди, дейсиз!

У кишининг ташаббусини жамоатчилик чин қалбдан маъқуллади. Бундай хайрли ишларни кенг ёйиш мақсадида давра суҳбатлари уюштирилди.

Зиёратгоҳ қошида “Тоҳир ва Зухра” боғи барпо этилди, Оқдарё соҳилларининг ободонлаштирилган ҳудудларида эндиликда “Наврўз” тантаналари, сумалак сайли каби халқ сайллари ўтказилаётган бўлди.

Бутун мамлакатимизда ҳалол меҳнат қилган инсоннинг қадри баланд. Йўлчи Муҳаммадиевнинг узоқ йиллик меҳнатлари, интилишлари бесамар кетмади. У 2011 йилда “Йилнинг энг фаол журналисти” республика кўриктанловида ғолиб бўлди. Аслида гап ғолибликда ҳам эмас, унинг хизматлари эътироф этилганида. Ўтган йили эса заҳматқаш ижодкор-

нинг “Қайтиш” номли ҳикоялар тўплами нашр этилиб, мухлисларга ҳавола этилди.

Оқдарёда Йўлчи акани сўз устаси, баҳс ва мунозараларда, мақола ёзиш, ижода ҳам ўзига хос маҳоратга эга инсон сифатида қадрлашади. У кишининг битта шиори, талаби бор: “Қисқа ва лўнда бўлсин!”. Бу талаб унинг ижодида ҳам хос.

Туманда турли соҳаларда хизмат қилиб, эл этиборини қозонган инсонлар ҳақидаги “Оқдарё фарзандлари” номи билан чоп этилган уч китоб тарихий жиҳатдан авлодларга муносиб совға бўлди. Бундан ташқари, Йўлчи аканинг ташаббуси билан “Оқдарё баёзи” номли икки тўплам ҳам чоп этилди. Яқин кунларда эса ўқувчилар қўлига етиб борадиган шу номдаги учинчи китоб том маънода туман аҳлининг маънавий оламини белгилайди.

Мақола, мактаб, касб-ҳунар коллежлари ҳамда қорхона-ташкilotларда ўтказилаётган китоб тақдиротлари, газетонлар билан учрашувлар, “Оқдарё овози” қошида ташкил этилган “Навнихол” ижодкор ёшлар клуби фаолияти лавҳаси қаҳрамони иш қўламини қирраларидан берибди. У кўпгина ижодкорларнинг маслакдош дўсти, меҳрибон устози ҳамдир.

Ижодкор, ташаббускор инсон Й.Муҳаммадиев ўз оиласида ҳам худди ана шундай олижаноб хислатлари билан тўрт нафар ўғлига намуна, турмуш ўртоғига қўш қанот. Оила бекаси Болбуви Қосимова нафақадан. Айни дамда тўрт келин ва саккиз нафар набиралар унинг оғушида.

О.НОРБЕКОВ

Дунё воқеаларига уйғоқ шуур билан

► “Ёш журналистлар клуби”да

Қаршингизда турган болакайни суратга тушириб кўринг-а... У сизга қараб ширингина кулади, кўзчаларида қувонч порлайди. Жажжи кўлчаларини чўзиб фотоаппаратингизга интилади...

Бутун дунё болалари шундай бўлса эди...

Афғонистон, Ироқ, Сурия каби мамлакатларда яшаётган болакайлар аппаратингизни кўриши билан беихтиёр таслимман, дегандек кўллари тегаради, кўрққанидан йиғлаб юбормаслик учун лабларини қаттиқ тилишб туришади...

Бугун барчани даҳшатга солаётган диний экстремизм, терроризм каби офатлар мавзуси “Ёш журналистлар клуби”нинг этиборидан четда қолмади. Бу мавзу Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси Ёшлар сиёсати, таълим, маданият ва спорт масалалари комплексининг 2016 йилда ижтимоий-маънавий муҳит барқарорлигини таъминлаш, конфессиялар ва миллатлар аро товулини мустаҳкамлашга қаратилган чора-тадбирлар дастури доирасида ташкил этилди. Ўзбекистон Журналистлар ижодий уюшмаси ҳузуридаги “Ёш журналистлар клуби”нинг навбатдаги машғулотиди Дин ишлари бўйича қўмитанинг етакчи мутахассиси Бехзод Соипов мавзу юзасидан иштирок этди.

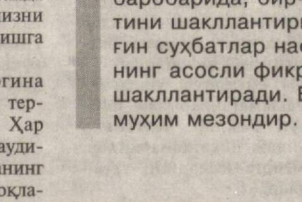
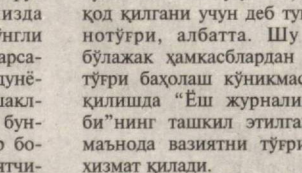
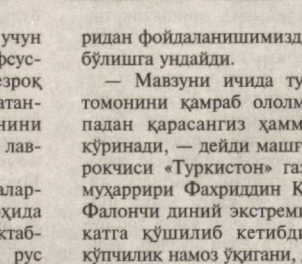
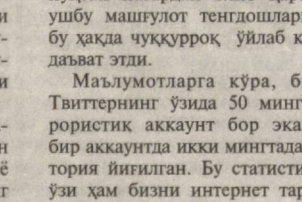
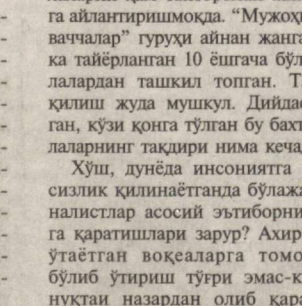
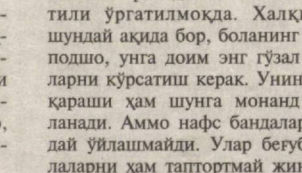
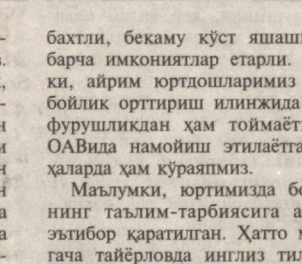
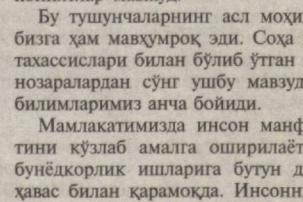
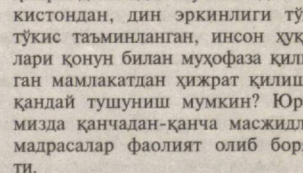
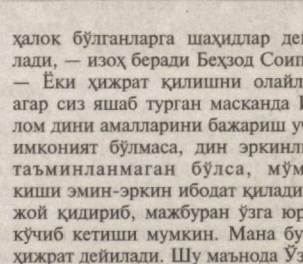
Қўриб турибмизки, Ер юзининг террорчилик ҳаракатлари авж олган қайроқ нуқталарида яшаш игна устида юргандек гап. У ердагилар эр-талаб уйдан чиқиб бир соатдан кейин қайтиб келишига ишонмай ўлим билан юзма-юз яшашмоқда. Уларнинг кўзларидида фақат қўрқув ва ҳавотир. Болаларнинг қўлида ўйинчоқ эмас, қурол. Улар бегубор онларини ўлдиришдан одамларни портлатгани уйлар, ҳўрланган хотин-қизларни кўриш билан ўтказишмоқда. Бу норасидаларда нима айб? Нима учун Яратганининг ўзи ато этган болалик завқу шавқларидан бунчалик мусово?! Шундай саволлар бугун бизни қийнаётганидек ўша нафс бандаларининг кўнглига (агар кўнгил бўлса) биров бўлса ҳам келганда эди... Шундай ҳаёллар билан бу ташкилотларнинг мақсадию, амалга ошираётган ишлари ҳақида маълумот олар эканмиз, аудиторияда талайгина саволлар пайдо бўлди. Масалан, аксарият низо-ларнинг динига бориб тақалишига сабаб нима?

— Инсонлар доим покликка ин-

тилидилар. Иймонли-этиқодли бўлишни хоҳлайдилар. Бунинг қалти эса дин. Шунинг билан ҳолда дин жоҳил кимсалар учун энг мақбул ниқоб бўлаяпти, — дейди Бехзод Соипов. — Ҳозирги кунда 500 дан ортиқ террористик ташкилот рўйхатга олинган бўлса, шулардан 80 фоизи дин ниқоби остида фаолият олиб бораётди. Диний экстремизм, терроризм, кибертеррорчилик ишлари гўё дин учун амалга оширилаётгандек. Аммо бундай жирканч ишларнинг ўзи динга ёт тушунчалардир. Дин ва террористик ҳаракатлар моҳиятини яхши тушунишдан айрим фуқаролар жоҳиллар чангалига тушиб қолишмоқда. Бунинг оқибатини ОАВ орқали барчамиз кўриб, гувоҳи бўлиб турибмиз.

Бу алашган бандаларнинг жоҳилона, бўлмағур ғоялари, ҳаракатларидан муқаддас Исрол динига эътиқод қилувчи соф ниятли инсонлар азият чекапти. Диний тушунчалар, муқаддас китоблардаги битикларнинг атайин нотўғри талқин қилиниши оқибатида бошқаларда динга нисбатан хато тасаввур шакллантириляпти.

— Сўнгги йилларда қўлоғимизга тез-тез чалинаётган жиҳод, шаҳид, ҳижрат каби сўзларнинг маъносини биласизми? Жиҳод, бугун бир талай чаласавод ёхуд мунофиқ кимсалар даъво қилаётганидек қон тўкиши амали эмас, гўзал ибодатдир. Яъни у муайян бир мақсад йўлида бор имкониятни ишга солиб ҳаракат қилиш деганидир. Масалан, агар сиз бирор фанни ўзлаштириш учун тинмай ҳаракат қилсангиз, фанга нисбатан жиҳод қилган бўласиз. Шунингдек, шаҳид бўлиш ҳам аслида улар тушунгандек ёки тушунтиратгандек эмас. Яъни ўша жоҳил даъвогарларга ўхшаб ёмонлик йўлида итлай ўлиб кетишни анигламайди. Уларнинг тили билан айтганда бирор жойни портлатиш ҳам эмас. Халқ тинчлиги, озодлиги йўлида

Шунингдек, клубнинг журналистика соҳасида тахсил олаётган рус гуруҳи талабалари учун яна очик мулоқот “Туркистон Пресс” ахборот агентлиги бош муҳаррири Луиза Маҳмудова билан ўтказилди.

Бутун “фуқаролик журналистикаси” деб аталаётган блогосфера тобора авж олиб кетмоқда. Хўш, бу ижобий ҳолатим ёки салбий? Бунга жавоб топиш бироз мушкул. Юртимизда сўз эркинлиги таъминланган. Ҳар бир фуқаро ахборот олиш ва тарқатиш ҳуқуқига эга. Бу ижобий ҳолат. Аммо улар журналистлар каби масъулият ва мажбуриятга эга эмас. Журналист тарқатаётган ҳар бир маълумотни камида уч-тўртта манбадан текшириб кўради, керакли мулоҳазалар юритади, хулосалар чиқаради, тақлифлар киритилади. Бир сўз билан айтганда ҳар томонлама мукамал материални аудиторияга тақдим этади. Ахборот асрида жамиятнинг ҳар бир аъзоси ахборот олиш ёки уни тарқатиш борасида шундай имкониятга эгаки, ҳатто бу ҳолат тушунмовчиликларга ҳам сабаб бўлаяпти. Оддийгина мисол: фалон ерда, мана шундай воқеа бўлиб ўтди, дейиш билан иш битмайди ахир. На мулоҳаза, на бир шахсий фикр берилмаган ахборотни журналистик материал дейиш мумкинми-кан? Шу каби савол ҳар бир клуб аъзосини ўйлантириб қўяди, албатта. Демак, блогосферани биз тўлақонли журналистика деб атай олмаймиз. Жамиятда инсонлар билан мулоқотга қаршиида муомала маданияти асосий омил саналади. Бу бошқа касб эгаларига қараганда айниқса журналист учун муҳимроқдир.

— Журналист касб фаолияти давомиди жуда кўп киши билан мулоқотда бўлади, — дейди Луиза Маҳмудова. — Хўшмуомалалик билан бошланган мулоқот кўнгилдагидек чиқинчи шубҳасиз. Айниқса, интервью олаётганда кўнгилдаги ишонч ва мамнунилик порлаб туриши муҳим. Шунда ҳаммаси сиз хоҳлагандек бўлади.

Машғулот сўнгидида клуб аъзолари томонидан бу каби мунозаралар, давралар суҳбатларини коллеж, лицейларда уюштириш, ёшлар орасида янада кенгроқ тушунириш ишларини олиб бориш тақлифи ўртага ташланди.

“Ёш журналистлар клуби”нинг ҳар бир машғулотига ана шундай ўзига хос касбий маҳоратни оширишга қаратилган ва у бўлажак касб эгаларида билим ва тушунчаларини кенгайтиришга хизмат қилаётгани қувонарлидир. Бундан ташқари, клуб учун талабалар касб силрларини ўрганиш баробарида, бир-бирлари билан фикр алмашиш маданиятини шакллантиришга ҳам хизмат қилмоқда. Бундай қизгин суҳбатлар нафақат билимини, балки давраларда ўзининг асосли фикрини дадил айта олиш кўникмасини ҳам шакллантиради. Бу эса журналистик фаолият учун жуда муҳим мезондир.

Шоҳсанам КОМИЛОВА
клуб аъзоси

ЭНГ УЛУҒ ДАЪВАТ

► Шарх ўрнида

Инсон вақт ўтган сайин айрим узоқ ва яқин хорижда юз бераётган воқияларни кузатар экан, дунёнинг ишларига нисбатан синчков бўлиб қолади. Бундай кузатувлар ҳар биримизни кунда, керак бўлса, ҳар соат, ҳар дақиқада огоҳ бўлиб яшашга ундайди. Бунга айниқса, тинчликни энг муқаддас ва тотли туйғу деб биладиган одам яхши билади.

Реклама

миз, дея қатъий ишонч билан айтаямиз.

Ҳап бевосита тинчлик ҳақида борар экан, “Бир кун жанжал чиққан уйдан қирқ кун барака кўтариларди”, деган нақл эсга тушади. Донулар айтилди, тинчликнинг қадрини англамоқ учун яқин ва узоқ ён-атрофга назар солмоқ керак. Яқинда, хориж телеканалларидан бирида эфирга узатилган лавҳага кўзим тушди. Унинг қисқача мазмуни шуки, тўст-тўполон, тинимсиз отишмалар, портлашлар, уруш-ўлдирчилик авж олган бир хорижий давлатда фуқаро ўзи яшаб турган уйнинг нариги бетидеги дўкондан нон олиб, тирик қайтиб кирганига шукр қилмоқда. Урушдан тинка-мадори обдон қуриб бораётган бу мамлакатнинг ҳали-бери ўзини ўнглаб олишига ишониш жуда қийин. Биз юқорида битта уйдаги жанжалнинг оқибати баён қилинган нақлни эсладик. Аммо йиллар мобайнида тинчлик нима эканини билмай келаётган бутун бошли бир мамлакатнинг қисмати не кечар экан — бу ҳақда бир нарсга дейиш мумкин.

Халқимиз тинчликни ниҳоятда қадрлайди. Ўғирсини айтганда, тинчлик сиёсати дунёнинг бирон нуқтасида Ўзбекистон каби эътибор қўйилмайдиган янги бир авлод вояга етди. Уруш бошланган пайтда туғилган болалар бугун 30-35 ёшга чиқди. Бу авлоднинг изидан ҳозир яна бир янги авлод оёққа турмоқда. Улар ўз ҳаётида нимага гувоҳ бўлиши мумкин? Фақат уруш, одам ўлдириш, қон тўкиш. Бу эларнинг ҳаёти шундан иборат бўлиб қолмаётганими? Ўзингиз ўйланг, шу ҳам ҳаёт.

Давлатимиз раҳбари томонидан ишлаб чиқилиб, жаҳонда “Ўзбек модели” деб тан олинган Ўзбекистоннинг бозор иқтисодиётига ўтишининг ўзига хос тараққиёт йўли бу боралда халқимиз учун муҳим дастуриямал, таъбир жоиз бўлса, ҳаёт фалсафасига айланди. Бугунги кунда одамлар иқтисодиётнинг сиёсатдан устуналиги, давлат беш ислохотчи, жамиятнинг барча соҳаларига қонун устуворлиги, кучли ижтимоий сиёсат, ислохотларни босқичма-босқич амалга ошириш каби машҳур бешта тамойилнинг замирида айнан тинчлик сиё-

зингиз ўйланг, жаҳон молиявий-иқтисодий инқирози ҳамон давом этаётган, айрим давлатларда ёпиқ эшиклар ортида бир тўда “устамон сиёсий арбоблар” уюштирилган “ўйин”лар оқибатида қанча мамлакатнинг сиёсий барометри кескин ўзгариб кетаётган, урушлар, қон тўкишлар, борингки, хунрезликнинг турли даҳшатли қўрқишлари авж олиб турган бир пайтда соғлом фикрли одам бу ишларнинг менга ёки бизга ҳеч қандай дахли йўқ, деб айти оладими? Йўқ, албатта. Нега деганда, дунё таърибига амалда айнан шундай хомаёлга борган, таъбир жоиз бўлса, ўзига ортқича ишониб юборган мамлакатда қўйилмаган ишлар юз бериб, оқибатда бутун бошли бир халқнинг тақдири савол остида қолаётганига тезкор ОАВ ва интернет сайтлари орқали ғувоҳ бўлаёمиз.

Халқимиз шукр қилиб яшашга одатланган. Бу муқаддас туйғу бизга ота-боболаримиздан мерос. Бор ҳақиқат шуки, шукроналик фақат тинчлик йўлини танлаган халққа хосдир. Муҳтарам Юртбошимиз 2013 йил 9 май — Хотира ва қадрлар кунини муносабати билан оммавий ахборот воситалари учун берган интервюсида айтганидек: “... Бизга тинчлик керак деган даъват бугун бутун халқимиз учун ағона даъват бўлиши лозим”. Ўзбекистонда тинчлик керак, оқсуда ҳаёт керак. Тараққиётимиз учун биронта ҳам тўсиқ керак эмас. Биз бизга давлатларнинг “ўйини”га қўшилиб, балога қолишни ҳеч қачон хоҳламаймиз...”

Дарҳақиқат, мамлакатимиз шу вақтга қадар биронта ҳарбий блокка қўшилгани йўқ. Сабаби — бундай бирлашмалар қандай ном билан аталшидан қатъи назар, асл негизи охири-оқибат ҳарбий тузилма бўлиб чиқишига дунё саҳнида аниқ мисоллар бор. Энг муҳими, юртимизда олиб борилаётган сиёсатнинг нечоғли тўғри ва одил эканини ҳаётнинг ўзи кўрсатмоқдаки, бунга айни дамда бутун дунё билиб, тан олаётгани ҳам бежиз эмас.

Хўш, нима учун тинчлик ва шукроналик ҳақида ҳар қачонгидан кўпроқ гапирилмоқда?

Бугун бу саволга эсини танитган, ҳаётга теран нигоҳ билан қарайдиган, кечаги кун билан бутуннинг бир-бирига таққослаб, орадаги жуда катта фарқни ажрата оладиган, бир сўз билан айтганда, ҳаётнинг ачиқ-чучугини тортган ҳар

бир инсон жавоб бера олади. Бинобарин, мустақиллик йилларида нимагаки эришаётган бўлсак, айнан тинчлик туйғули қўлга киритаямиз. Нимаки эзгу ният қилган бўлсак, ҳар бирига босқичма-босқич етишяёмиз, десак, сира янглишмаймиз. Юртбошимизнинг таъбири билан айтганда, халқимиз қачон, қаерда бўлмасин, дуога қўл очар экан, аввало тинчлик бўлсин, омонлик бўлсин, деб ният қилади. Яратгандан шунини сўрайди. Бу икки сўз эл-юртимизнинг қон-қони, юрак-юраги, суяк-суягига синиб, унинг учун ҳаёт мазмунига — бебаҳо қадриятга айланиб кетган.

Халқимиз яқин ўтмишда нече оғир ва машаққатли кунларни бошидан кечирганини катта авлод ўз кўзи билан кўрган. Ёшлар эса матбуотдаги мавзуга оид чиқишлардан, китоблар, телекўрсатувлар, бадий ва ҳужжатли фильмлардан билади. Биргина мисол. Ёши улуг юртдошларимиз совет дохийларининг “Бугунги авлод коммунизмда яшайди” деган баландпарвоз шиорини ҳали ҳам яхши эслади. Улардан “Бунда ҳамма тенг ҳуқуқлидир!” дея аюҳаннос солинган ўша даврларда ўзини эркин инсондай ҳис қилган одам бўлганини ўзи, деб сўраб кўринг, албатта “йўқ!” деган аниқ ва қатъий жавобни оласиз. Кўргани — 80 йиллардаги “пахта иши” оқибатида қанча одамнинг ёстиғи қуриганию, қанчада беғуноқ оилаларнинг ачиқ ва аламли кўз ёшлари бўлган, холос. Мисол учун, биргина Қашқардеги вилоятини оласак, “пахта иши” бўйича 3 мингдан зиёд одам ҳибсга олинган. Фақат 1985 йилнинг уч ойида вилоят раҳбарининг 3 та муовини, 8 та бўлим мудирин, вилоят миқёсидаги йирик ташкилотларнинг 27 та раҳбари, холос ва совхозларнинг 99 нафар раис ва директорлари, яна қанча-қанча оддий меҳнат-кашлар, беғуноқ инсонлар жиноий жавобгарликка тортилган.

Агар бу рақамларни республика миқёсида оладиган бўлсак, коммунизм деган “беғубор сиёсат”нинг тағида аслида қанча зулм ва зуравонлик, азоб-уқубат ётгани аниқ-равшан қўринади. Бас, шундай бўлгач, ўша кунларни қўмсаш у ёқда турсин, ҳатто қорасини ҳам кўрмай, дея бугунги мустақил ва фаровон ҳаёт, тинчлик деган азиз неъмат учун юракдан шукрона айтмаслигимиз мумкинми? Мана, нима учун бугун тинчлик ҳақида кўп ва хўб гапираямиз. Ва яна мана, нима учун танлаган йўлимиздан ҳеч қачон ортга қайтмай-

миз, дея қатъий ишонч билан айтаямиз.

► ЛОЙИҲА ТАШКИЛОТЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

ФАРҒОНА ВИЛОЯТИ 22-СОН ҚУРИЛАЁТГАН ҚОРХОНАЛАР БИРЛАШГАН ДИРЕКЦИЯСИ ТАНЛОВ САВДОСИ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Объект номи:

Фарғона вилоятидаги “Катта Андижон канали” тизимига кирувчи “Фарғона тармоғи” каналини тўйинтирувчи каналнинг қурилиш объекти бўйича лойиҳа-пешҳисоб ҳужжатларини тайёрлаш.

Бошланғич нархи — 384 000 000 сўм ҚҚС билан;
320 000 000 сўм ҚҚСсиз.

Муддати — 1 ой.

Манзил: Фарғона шаҳар ал-Фарғоний кўчаси 92-уй. Тел.: (0-373) 244-70-85.

Лойиҳалаш ишлари: Давлат бюджет маблаглари ҳисобидан молиялаштирилади.

Талабгор сифатида иштирок этаётган ташкилот ва қорхоналар қуйидаги шартларга мос келишлари керак: лойиҳа-пешҳисоб ишларини бажариш бўйича тажрибаси борлиги, махсус лицензияга эга бўлиши, меҳнат ресурслари ва мутахассисларга эгаллиги, шартнома тузишга лаёқатли ҳуқуқига эгаллиги, ўхшаш объектларда иш тажрибасига эгаллиги, ўтган даврларда бажарилган лойиҳа-пешҳисоб ишлари, етарли касбий ва техникавий малакага, молиявий имкониятларга, ишчи кучи ресурсларига, шартнома тузишга лаёқатли юридик ҳуқуққа эга ва ишончли бўлишлари шарт.

Танлов савдоларида мамлакатимиз ва чет эл қурилиш ташкилотлари қатнашганда, уларнинг танлов таклифларини баҳолашда мамлакатимиз лойиҳачиларига қуйидаги нарх преференциялари эътиборга олинади: қонун ҳужжатларига мувофиқ, импорт қилувчилар қўшилган қиймат солиғидан озод қилинадиган товарлар (ишлар, хизматлар)ни импортга етказиб бериладиган танлов таклифлари қатнашчиларининг танлов таклифларини баҳолашда кўрсатиб ўтилган солиқ суммаси қўшимча равишда ҳисобга олинади.

Савдога қатнашиш ва танлов ҳужжатларига эга бўлиш учун сўровнома билан савдо ташкилотчиси — Фарғона вилоят қурилишда танлов савдолари ва нархларни шакллантириш ҳудудий консалтинг марказига қуйидаги манзил бўйича мурожаат қилишлари мумкин:

Фарғона шаҳри, ал-Фарғоний кўчаси, 36-уй.
Телефон/факс: (0-373) 244-68-90, 244-68-92.

Танлов ҳужжатларини бир тўпламининг нархи — 100 000 сўм.

Таклифлар (оферталар) савдо ташкилотчиси томонидан юқоридаги манзилда оферталарни очиб қўйиш ва вақтигача қабул қилинади.

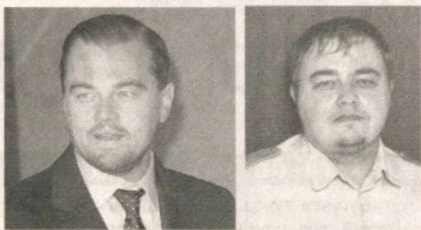
Таклифлар очилиши матбуотда эълон чоп этилган кундан бошлаб ўттиз (30) кундан кейин,

Фарғона шаҳри, ал-Фарғоний кўчаси, 92-уйда ўтказилади.

► Бу турфа олам

ЛЕОНАРДО ДИ КАПРИОНИНГ ЭГИЗАГИ

Табиат мўъжизасини қарангки, бир-бирига бутунлай бегона инсонлар орасида ўхшаш чехралар дунёнинг ҳар бурчида топилаётган. Айниқса, машҳурларга ўхшашлар кўпчиликини қизиқтиради.

14 январь кун хориж нашрларидан бир нечасининг эътибори Ҳолливуд актёри Леонардо Ди Каприога ўхшаш россиялик кишига қаратилди. Уларнинг суратлари ёнма-ён қўйилган ҳолатда газета-журналларда чоп этилди.

“Русларнинг Леосини қарши олинг”, деб ёзади “Access Hollywood” нашри. “Time” эса ушбу машҳур актёрнинг “эгизаги” ҳақида ҳозирча маълумот камлигини таъкидлайди ва унинг Россия ҳарбий қўшинлари сафида хизмат қилиши мумкинлигини маълум қилади. “Фақат шуниси аниқки, бу йигит Лео сингари кўркем эмас”, дея хабарга яқин ясалади унда. Шунингдек, “Time” журнали ўтган йилнинг ноябрида ўз ўқувчиларини америкалик актёр (асли Швецияда туғилган) Конрад Аннеруд билан таништирганини эслатиб ўтади.

НАМЛИКНИ ЎЛЧАЙДИГАН ДАТЧИК

Инсон танасига жойлаштирилиб, турли вазифаларни бажарадиган чиплар тури кўпаймоқда.

Муҳандис-олимлар тери юза қисмидаги намлик даражасини аниқлаб берадиган датчикни тақдим этишди. Ушбу мослама тоқдан қувват олишга мўлжалланмаган, у тери остига жойлаштирилади ва қувватни шу ердан олади. У эгилувчан термоэлектрли пластинадан ишланган бўлиб, тери ва ҳаво ўртасида юзага келаётган ҳарорат орқали ҳосил бўлувчи электр энергиясидан қувватланади. Бу эса Цельсий шкаласи бўйича уч даражадан паст бўлмайди. Гидротация жараёни ҳақидаги маълумотлар мобил телефонга ўтиб туради.

Пластика терининг етти сантиметр квадрат жойини эгаллайди. Генераторнинг қуввати эса (терининг ҳар сантиметр квадратига) 40-50 микроваттга тенг.

Агар инсон кўпроқ жисмоний меҳнат қилса, спорт билан шуғулланса, генераторнинг қуввати уч баравар ортади.

“ЯНДЕКС”ДА ЯНГИЛИК

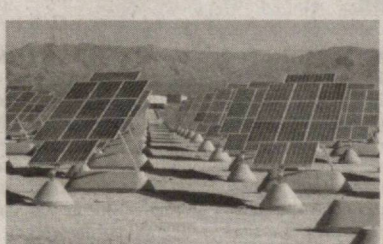
Ижтимоий тармоқлар борган сари ўз вазифалари кўламини кенгайтирмоқда. Биргина таржимонлик дастурининг ўзи ақлий меҳнат

машаққатини қанчалик енгиллаштиради? “Яндекс. Таржимон” кидирув тармоғи англиялик ёзувчи Жон Толкин кашф қилган синдарин тилини ўз функциясига киритмоқда.

Жон Рональд Руэл Толкин фантастик асарлар муаллифи сифатида таниқли. Уни замонавий фантастик адабиётнинг отаси, дейишади. Ёзувчининг “Хоббит”, “Узуқлар ҳукмдори”, “Сильмариллион” сингари асарлари машҳур. Дастлабки икки асар режиссёр Питер Жексон томонидан экранлаштирилган ва бу фильмлар бир неча миллиард доллар фойда келтирган. Ёдингизда бўлса, асарда яратилган ҳаёлий оламда монгол ирқига мансуб афсонавий махлуқлар синдарин тилида сўзлашади. Толкин нафақат янги олам, балки янги — эльф (рух, пари, афсонавий махлуқ), гном ва орк тиллари яратувчиси ҳамдир.

Тармоқ янги тилдаги фаолиятини айнан ёзувчининг туғилган кунидан бошлашни мўлжаллаган. У ҳозирча альфа-режимда ишлайди. Эльф тилидан “Яндекс. Таржимон”даги ис-талган 66 тилга ўгириш мумкин.

ЭНГ ЙИРИК ҚУЁШ ЭЛЕКТРОСТАНЦИЯСИ

Айни пайтда жаҳонда электр токи ишлаб чиқишда қайта тикланадиган энергия манбаларидан унумли фойдаланишга ҳаракат қилинмоқда. Жумладан, яқинда Марокаш мамлакатига “Нур-1” деб номланган жаҳондаги энг йирик қуёш электростанцияси ишга туширилди. 160 мегаватт қувватга эга бўлган мазкур иншоот мамлакат жанубий-шарқидида жойлашган Уарзаат шаҳри яқинида барпо этилди.

Мутахассисларнинг таъкидлашича, қуёш электростанцияси қурилишида энг замонавий технологиялардан фойдаланилди. Эндиликда Уарзаат провинциясида қайта тикланадиган энергия манбаи бўлган қуёш нурида ишлайдиган “Нур-2” ва “Нур-3” станцияларини бунёд этиш эъзасидан лойиҳалар ишланмоқда. Айтиш керакки, 2030 йилга бориб Марокаш мамлакатини ўз энергетик эҳтиёжларининг 52 фоизини қайта тикланадиган энергия манбалари эъзасига қондиришни кўзда тутмоқда.

Интернет материаллари асосида ХАҲМАДЖОНОВА тайёрлади.

Хонадонингизда қиз бола қалол тояпти...

► Ота-оналар, сизлар учун

Бугунги кунда ўсмирларнинг жисмоний, руҳий, маънавий жиҳатдан соғлом ва баркамолликда, элу юртнинг корига ярайдиган инсонлар бўлиб вояга етишлари учун кўплаб ибратли ишлар қилинмоқда.

Айниқса, бу борада ўсмир қизларнинг маънавий, руҳий ва жисмоний жиҳатдан камолга етишлари, миллий қадриятларимиз руҳида тарбия топишлари катта эътибор қаратилган. Зеро, бугунги ўсмир қиз — эртага бир оиланинг бекаси, бўлажак онадир. Ҳар жиҳатдан соғлом онадан соғлом фарзандлар дунёга келади. Юрт

равнақи, халқ фаровонлигини эса, ана шу баркамол фарзандларимиз таъминлайди.

Хўш, ўсмир қизларимиз — бўлғуси келинлар, оналар, уй бекаларининг руҳий ва жисмоний ҳолатлари, турмушга тайёр-гарликлари қандай? Бунга ота-оналар, ўқитувчи-мураббийлар, умуман, биз, катталар қай даражада инobatга олапмиз? Сўхбатдошларимизнинг қизлар тарбияси, эрта никоҳ, ўз ҳуқуқини билмаслик ва унинг оқибатлари ҳақидаги фикрлари сизни бефарқ қолдирмайди, деган умиддамиз.

ҳам йўқ эди. Эсимда, биринчи фарзандим туғилганида оналик меҳри пайдо бўлмаганди. Меҳнат устига меҳнат қўшилганди. Энди кечалари уйку йўқ эди. Бир кеча шу қадар уйкум келдики, аксига олиб чақалогимнинг овози тинай демасди...

Ҳозир беморман. Умуртқа поғонанинг емирилиш жараёни кетаяпти. Шифокор мени обдон текшириб қўриб, «сизда кексаклиги анча эрта бошланибди, икки килограммдан ортиқ юк кўтарманг, ўрин-жойни солиш-йиғиш, кир ювиш, уйни суғуриш мумкин эмас. Оғир меҳнатдан сақланг», деб маслаҳат берди.

Мен бу сўзларни айтишимдан мақсад, оналар қизларини турмушга узатаётганларида, нафақат жисмоний томондан, балки руҳий, маънавий томондан ҳам соғлом бўлиб, мустақил турмушга тайёри, тайёр эмасми — аҳамият беришим. Агар улар шуларга эътибор беришса, жону жигаридан бунёд бўлган фарзанди, албатта бахтли бўлади.

Зайнаб МАМАДИЁРОВА:

— Эрта турмуш қурган қиз руҳий-ҳиссий жиҳатдан турмушнинг турли зиддиятлари, ҳомилалорлик даврининг ҳар қил асоратлари, айниқса, камқонлик, бошқоронлик ҳолатларга тўлақонли тайёр бўлмайди.

Турмуш физиологик жараён бўлишига қарамай, ҳомилалор аёлини стационар шароитда, врач ва доя ёрдамида туғдирилади. Чунки туғруқнинг айрим давларида юкли аёлда, айниқса, эрта турмушга чиққан аёлда бирор патологик ҳолат вужудга келиши мумкин.

Эрта турмуш қуришнинг салбий оқибатлари кўп. Биринчидан, ёш аёлнинг организми тўлақонли жиддий жараёнларга тайёр бўлмайди. Натижада, ҳайз даврининг бузилиши, ҳомила тушиши, боланинг муддатидан олдин ёки нуқсонли туғилиши, туғруқ даврининг бузилиши, ҳомиланинг ўсишдан орқада қолиши, йирик ҳомила, она ва бола томонидан туғруқ травматизми, яъни ҳомиланинг тескари келиши, ҳомила юрак

уришининг бузилиши каби салбий ҳолатлар юзага келади.

Мен йигирма йиллик тажрибамдан келиб чиққан ҳолда, аёлларни 22 ёшдан 35 ёш оралиғини туғруқ учун энг қулай ёш деб биламан. Чунки 22 ёшга тўлганига қадар қиз бола ўз устида ишлаб, ўқиб, ўрганиб, билганларига амал қилиб, турмушга ҳар жиҳатдан тайёр бўлади. Турмушга чиқиб фарзанд қўриганида боласини қомил инсон қилиб тарбиялаш учун замин яратилади. Ўзининг соғлиғи, фарзандининг таълим-тарбияси учун ҳаракат қилади.

Умида ИСОҚЖОНОВА:

— Баъзи оналар, «қизим дуркунгина, ўтириб қолмасин, тезроқ узатай, ёшлиғида, куч-қуввати борлиғида устма-уст туғиб фарзандли бўлсин, шунда болалари тезроқ ёнига қиради», деб калта ўйлаб, ҳамма нарсанинг ўз вақтида бўлиши кераклигини, афсуски, билишмайди. Ҳамма нарсаси тезроқ эришган аёлга эртароқ касаллик келиши, кексалик даврига ҳам тезроқ ўтиши ҳаёларига ҳам келмайди.

Бир аёлни биламан. Эрта турмуш қурганлардан. Ҳозир қирқ ёшда. Қизини узатган. Икки невараси бор. У билан суҳбатлашсангиз, сўзларидан олтимиз ёшга борганмикан, деган ўйга борасиз. Ўйин-кулгини, хуш-чақчақ давраларни мутлақо хушламайди. Дугоналари сабабини сўрашса, «ёш эмасман, қандайдан, ярашмайди», деб жавоб беради.

Оила аъзолари ўртасида ўзаро ҳурмат, меҳру муҳаббат, бир-бирини авайлаш, қадрлаш ҳисси барқарор бўлган оилада фарзандлар одобли, ҳаёли, катталарга ҳурмат, қичқиларга иззат руҳида тарбия топади. Қадриятлар этакини маҳкам тутган бундай оилалар жамиятимизда кўпалаб топилди.

Мана шундай оилаларда вояга етган ўсмирлар, келажакда аёлбача кўплар ҳавас қилдиган, юртига, халққа манфаати тегадиган ақли, оқил ва доно инсонлар бўлиб етишади. Шундай фарзандлар эса жамиятимизнинг ишончли пойдеворидир.

Ўғил-қизларимиз эртанги кунимиз, келажакимиз. Уларнинг ҳар томонлама соғлом бўлиши, биз — ота-оналарга, шифокорларга, маҳалладошларга, таълим ва тарбия масканларида фаолият юритаётган мураббий ва устозларга боғлиқ. Шундай экан, ҳеч биримиз соғлом онадан соғлом фарзандлар дунёга келишини унутмаслигимиз керак. Оналари, фарзандлари соғлом юртнинг келажига янада фаровон, эртаси янада чароғондир.

Ойгул УБАЙДУЛЛА қизи

“Тарбия биз учун ё ҳаёт,
ё мамот, ё нажот,
ё ҳалокат, ё саодат,
ё фалокат масаласидир”.

А.АВЛОНИЙ

► Ўзликка назар

ИНСОН ЎША-ЎША “...ЗАМОН” БОИҚАЧА

Оилада фарзанд дунёга келди. У анчадан буён қўтилган балки, навбатлагисидир. Барибир ота-она учун ширин ва лазиз лаҳзалар. Ору ҳавас дегандай... Ота-онаси уни, ҳатто, ўзларига раво қўрмаган энг яхши неъматлар билан сийлаб ўлғайтиришди. Бола моддий жиҳатдан бекаму-қўст таъминланди-ю, маънавий тарбиясига эътибор беришда одатдагидек сусткашликка йўл қўйилди.

...Бундан 3-4 йил муқаддам бир қариндошимиз ҳам нақ етти йил деганда фарзандли бўлди. Ўғил. Унинг бир ёшга тўлиши каттагина базмга айналди. Тили чиқиб икки ёшга қалам қўйганида эса отаси нақ катта тўй қилиб элни чорлади. Мен тўйдан кейинги “йигиштир-йигиштир” ёрдам бериш учун бир неча кун уларникида бўлдим. Тили эндигина бурро бўлаётган тўйболага отаси яхши сўз ўрнига ёмон бир сўзчини ўргатибди. Қариндошлар жам бўлган жойга келиб боласига ўша сўзчини айтирган ота ўзича шод қийқиради. Отага танбех берганларга эса у: “Ўғил болача, ўғил бола... Нима қилибди?” дея ўзига гап юқтирмас, аксинча ўғилнинг “эркак”лигидан хурсандлигини ошқоранмоғиш қиларди.

Орадан ҳеч қанча вақт ўтмай қариндошларимиз “тўйбола”сини етаклаб бизникига меҳмон бўлиб келишди. Онамнинг имо-ишоралари билан уларнинг олдига дастурхон ёздим. “Тўйбола” анча улғайибди. Тиллари бурро, қилиқлари ҳам ўзига яраша. Дастурхондаги ширинликларнинг гоҳ унисига гоҳ бунисига тегиб уларни ҳар тарафга сочаётган “тўйболага” отаси дакки берди. Таассуфки, бу даққини бола жавобсиз қолдирмади. Отасини ўша бир йил аввалги ўргатган сўзи билан сийлади. Ота нима дейишга ҳайрон бўлиб, бизнинг олдимида изза бўлиб қолди.

“Бола бошидан...” дейди донолар. Агар ота ўшанда шу сўз ўрнига инсонни дилини нурафшон еттиратадиган бирон бир яхши сўз ўргатганида эди, бутун бу ачинарли ҳолга тушмасди. Жиянларимдан бирининг ҳам тили чиқа бошлаган. Унга “ота”, “она” сўзларидан сўнг “Ассалому алайкум”, “Яхшимисиз?”, “Кечиринг” каби сўзларни ўргатгандим. Кеча қўлини совуқ сувга тикиб ўйнаб ўтирган экан. Бу қилиғи учун унга дакки бергандим. У “Ашшалоу аякум. Ашши келдингми? Мени кечинг. Боша қимман” — деб тезда қўлини сувдан олиб сочиққа артиди. Агар унинг ўрнида қариндошимнинг ўғли бўлганида...

Бола туғилганидан сўнг тарбиясини назорат остига олиш бу барчамиз учун энг улкан вазифадир. Унинг келажакда қандай инсон бўлиб ўлғайишини кейинги тарбия билан бошланади, десак адашамиз. Чунки, ҳаммаси унинг она вужудига пайдо бўлганидан бошланишини, айниқса, кейинги вақтларда ҳаммамизга маълум бўла бошлади.

Раҳматли буюм “Бола она қорнида бўлса ҳам ешитилади. Ҳамма нарсани сезади”, дер эдилар. Агар она кўп ухласа, фарзанди ҳам уйкучи бўлармиш. Бўлажак она китобсевар бўлса унинг боласи ҳам ақли теран, зийрак бўлиб камол топаркан. Аммо она қорнида ўлғайган жажжи жисм бунёд бўла бошлагандан буён таъзиқларга учраса-чи? Унда...

Яқинда тиббий қўриқдан ўтиш мақсадида поликлиника-мизга чиққандим. Қўлида боласи билан навбатда турган аёл мени ўзига жалб этди. У билан танишиб узоқ суҳбатлашдим. Унинг айтишича, ҳомилалорлик даврида қайнонасининг “Бизнинг давримизда йўқчилик эди. Девордан кесак олиб еб ҳам туғаварардик. Ҳозиргилар алламбало дорисиз, олма-анорисиз туғишмайди. Жуда нозик. Шамол сал пирр этса ҳам уларга таъсир қилади. Баракала биларга. 7 та 8 тани ҳам кесак еб, юпун қийиниб соппа соғ туққандим. Туққиз ой ёвонда тинмай ишлардик. Эрингизни ҳам шудгор сувини қўяётганимда туққандим”, деб тинмай келинининг қулогига ўз қисматини сингдирмоқчи бўлибди. Уни ҳам тинмай ишлатибди. Афсуски, қайнона изидан кетмаган келиннинг туғруқ жараёни оғир кечибди. Она ва бола ҳаётини сақлаб қолиш учун бир ой елиб югурган шифокорлар мана бутун ҳам уларни навбатдаги тиббий қўриққа чақиртирибди. Бола она қорнида яхши озикланмагани учун жуда нимжон эди. Онанинг аҳоли...

Мен юқоридаги, аслида бир-бирига умуман боғлиқ бўлмаган икки ҳолатни айнан бир мавзу остида боғлаганим бежиз эмас.

Мамлакатимизда бошқа давлатларга қараганда она ва бола саломатлиғи учун қўпгина ишлар амалга оширилмоқда. Лекин баъзи бир оилаларда юқоридаги ҳолатнинг ҳамон учраши ачинарли ҳолдир.

Таълим-тарбия замон ўзгариб боргани сари такомиллашиб бормоқда. Бир ўйлаб қўринг-а, бундан йигирма-ўттиз йил муқаддам компьютер нималигини, унинг қандай имкониятларга эгалигини ҳатто олий маълумотли шахс ҳам яхши билмасди. XIX асрда бўлмаган ўзгаришлар XXI асрга келиб бутунлай ўзгача қиёфа кашф этяпти.

Инсон ўшандайку-я, лек замон ўзгарган-да, азиз биродар.

Юлдуз РАСУЛОВА

Зайнаб МАМАДИЁРОВА, Учтепа туман тиббиёт бир- лашмаси қошидаги кўп тармоқли марказий поли- клинанинг гинекология бўлими раҳбари:

— Бутунжаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти маълумотида кўра, 15 ёш билан 49 ёш оралиғи фертил, яъни туғруқ ёши ҳисобланади. Ўрта Осиё мамлакатларининг Ер юзида жойлашув, иқлим, шароити ҳамда қизларнинг руҳий, жисмоний камолоти ҳисобга олиниб, турмушга чиқиш, истисно тариқасида ўн етти ёшдан деб белгилана қўйилган.

Шуни унутмаликки, қизлар ўн олти-ўн етти ёшда жисмоний жиҳатдан камолга етишлари мумкин. Аммо бунинг ўзи ҳали турмуш қуриш, оила масъулиятини зиммасига олиш учун етарли эмас. Келинлик, оналик ҳам ўзига яраша масъулият, руҳий, маънавий тайёрлик ҳам талаб этади.

Умида ИСОҚЖОНОВА, невропатолог, ўсмирлар шифокори:

— 2015 йилги маълумотга қараганда, Учтепа туманида ўн беш-ўн етти ёшлардаги ўсмирлар сони 5737 нафарни ташкил қилади. Шулардан, 2947 нафари қиз болалар, 2790 нафари ўғил болалардир.

Йил мобайнида улар тиббий қўриқдан ўтказилганда, 2806 нафаридан турли хасталиклар аниқланди. Касалликларни илк бор аниқланганлари 410 нафар. Камқонлик, буқоқ, юрак, кўз, қўлоқ хасталиклари ҳамда жисмоний жиҳатдан ривожланиш-

дан орқада қолиш кўп учраётди. Айниқса, ошқозон ости яраси касалликлари жуда кўп.

Шуни алоҳида таъкидлаб ўтмоқчиман, бугунги кунда ўсмир қизларнинг ички органларида шамоллаш ҳолларига кўп дуч келямиз. Бу ҳолатнинг ўз вақтида олди олинмаса, келгусида бошқа турли касалликларга, ҳатто бепуштлиқкача олиб бориши мумкин. Бунинг олдини олиш учун ҳар бир она ўсмир қизининг кийим-ларига жиддий эътибор бериши, овқатланиш, дам олиш маданиятини ўргатиш, билим олиши, ўз устида тинимсиз ишлаш учун имкониятлар яратиб бериши лозим.

Қачонки, она ўсмир қизининг жисмоний, руҳий, маънавий жиҳатдан баркамол инсон бўлиб, келажакда Ватанини севадиган, эл-юрт қорига ярайдиган инсонлар қилиб тарбиялагани, ўзининг оналик бурчларидан бирини бажарган ҳисобланади.

Яқинда қабулимга қўринишдан доимо асабий ҳолатда юрадиган аёл келди. Ёши 34 да экан. Ёнида 16 ёшга тўлган ўғли бор эди. Йўлакда навбат қўтиб турган баъзи оналарнинг, аёлнинг ёш бўла туриб, ёнида бўйчан ўғли борлигини қўриб ҳаваси келди.

Аёл менга бошидан ўтказганларини айтиб берди. Уни 17 ёшда турмушга узатишган экан. 18 ёшга тўлганида биринчи фарзанди дунёга келипти. Тушган хонадонда қайнона-қайнота, қайнука, қайсинигил, овсинлар бўлса ҳам, барча рўзгор юмушлари унинг елка-

сида бўлган. Доимий меҳнат, устига-устак қорин тўйиб овқат емаслиғи, ўз вақтида дам олмаслиғи, хонадондагиларнинг қош-қовоғига қараб яшаш, фарзандларининг туғилиши, уларнинг тарбияси, барчаси бир бўлиб, аёлни 30 ёшда касалликка дучор қилипти. Аёл йиглаб, «агар шундай қунар, қийинчиликлар бошимга тушишини аввалдан билганимда, эрта турмуш қурмаган бўлар эдим», деди афсусланиб.

Баҳринисо КАРИМОВА, уй бекаси, 39 ёшда:

— Ўша аёлнинг тақдири билан тақдирим ўхшаш экан. Мактабда аёло баҳоларга ўқирдим. Айниқса, адабиётга жуда қизиқардим. Она тили ва адабиёт фанлари ўқитувчиси бўлиш орзусида эдим. Мактабни битир-шим арафасида ота-онамга ниятимни айтдим. Онам ўзи ўқимаганини тўғайлими, «менга сенинг олимлигинг керак эмас! Яхшиси, уй-рўзгор юмушларини ўрганавер, турмушга узатаман», деди. Сўзида қатъий туриб, ўн саккиз ёшдамаж-бурлашнинг турли усулларини қўлаб турмушга узатди.

Келин бўлиб тушган хонадонимда қайнота-қайнона, етти қайнука, бир қайсинигил, жами ўн икки киши яшардик. Мен уйкуга тўймай тонг-сахардан, қоронғи кечгача меҳнатдан бош қўтармасдим. Эрталаб ҳовлини, кўчаларни суғуришим, сигирларни соғишим, нонушта тайёрлашим, қуни билан ўн икки нафар жоннинг кийимларини ювишим, тандир-тандир нон ёпишим шарт эди. Эрим билан қандай муомала қилишим, кўнглини олишни умуман билмасдим. Чунки ҳали мени болалик буткул тарқ этмаганди.

Кўп ўтмай ҳомилалор бўлдим. Шу ҳолимга ҳам қарамай, юмушларни бажаришимга тўғри келди. Бошқа иложим

Ушбу мақола Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ҳузуридаги Нодавлат-нотижорат ташкилотларини ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтларини қўллаб-қувватлаш жамоат фонди грант маблағлари асосида chop этилмоқда.

ҚАҲРГА МУНОСИБ "ҚАҲРАМОН"ЛАР

► Фикр

— Дада, “хиёнат” нима дегани? — сўради беш яшар бола отасидан.

— Бу сўзни қаердан олдинг? — ҳайрон бўлди ота ўғлига нима деб жавоб беришни билмай.

— “Муҳаббат тантанаси”даги (сериал назарда тутилмоқда) сеньор Сан-давал хиёнат қилибди-ку, ойим айтди...

Норасида боласининг оғиздан чиққан бу гап отани сергак торттирди. Ўғлини ёнига ўтиргизди-да, бу сўзнинг ёмон сўз экани, бундай ишни қилган одам ҳам ёмонлиги, яхшиси ўша кино(сериал)ни кўрмаслик кераклиги ҳақида тушунтирди...

Бу — юртимиздаги миллионлаб оилаларнинг биридаги кичкина воқеа, ҳолос. Аммо ундаги мавзу ҳам кичкинамикан?..

БИР-БИРИГА ЎХШАШ СЕРИАЛЛАР

“Ёшлар” телеканали орқали эфирга узатилаётган “Бир муҳаббат тарихи” сериалининг уч-тўртта қисминини томоша қилиб қолдим. Бир қараганда, фильм жуда яхши олинган. Мутахассис бўлмасам-да, бир нарсани пайқадим: унинг профессионал тарзда олинганлиги актёрларнинг ижроси, маҳоратидан қўриниб турибди. Қолаверса, мавзуси ҳам чакки эмас, эскирмайдиган, “ҳар бир қалб уни янгилайдиган” бебаҳо туйғу ҳақида... Аммо...

“Аммо”си шундаки, мазкур фильмнинг, биринчидан, ўзбек томошабинига берадиган ҳеч қандай янгилиги йўқ. Қайтагина кейинги пайтларда кетма-кет намоёниш этилган ҳинд сериалларига хос майда-чуйда гапларга бойлиги билан гапга тегади. Иккинчидан, ҳаётда худди бошқа муаммолар қўриб кетгандай қаҳрамонлари нуқул севи-муҳаббат, шиқ-висол қайғусида вақт ўтказиш қизиқ. Эканда ҳадеб ўт-оташ бўлиб ёнаётган йигит-қизларнинг турқини кўравериш ҳам одамга завқ бағишла-

маслигини шу каби сериалларни кўрганда ҳис қилдим...

Гап фақат буларда эмас. Энг ачинарлиси, айрим ёшларнинг бу муқаддас туйғу ҳақидаги қарашлари айнан бемаза сериаллар таъсирида шакллантирилган. Ахир, уларнинг аксарияти оила айлани кечки овқатланишга жам бўлган пайтда эфирга узатилади.

Яна бир мулоҳаза — бир вақтнинг ўзида намоёниш этилаётган бадиий фильм ва сериалларда янги овозни эшитмайсиз. “Сарой жаҳоҳири”да қимнинг овозини эшитган бўлсангиз, корейсларнинг яна ўрта сериалда ўша “команда”нинг овозини тинглашга мажбурсиз.

ЁШЛАРИМИЗ КИМГА ТАҚЛИД ҚИЛАДИ?

Фахрлансак арзийдиган миллий қаҳрамонларимиз сон мингта. Бироқ болаларимизни аллақандай афсонавий кимсаларга тақлид қилишларига қўйиб бериб ўтираемиз. Тагин сал мерганроқ бўлса: “Жумон-да бу, Жумон!”, чиройлироқ қийим олиб берсак, қийса: “Ҳа, Арвига ўхшабсанми?”

деб қўямиз. Буниси ҳолва, шифохонада ҳамшира бўлиб ишлайдиган танишим айтиб берган воқеа ундан ҳам ошиб тушади. Унинг айтишича, бешинчи синфда ўқийдиган қиз уларнинг бўлимида даволанаётган экан.

— Навбатчилик вақтим эди, — дейди ҳамшира. — Ҳақлиги қизнинг палатасида йўқлигини қўриб, зарур иш билан чиққандир деб ўйладим. Аммо ўн дақиқа, йигирма дақиқа ўтди, қайта-вермади. Кейин излашга тушдим. Излай-излай, хавотирдан ақдан озаб деб турсам, ташқарида, дарахт панасида қучоқлашиб турган икки кишини қўриб қолдим. Не кўз билан қўрайки, бири мен қилираётган қиз эди. Нима қилсам экан? Олдига бориб шарманда қилай десам, улар ҳам бировнинг боласи. Сал яқинроқдан ўтиб кетган бўлиб, уларга “шу ердалигини” билдирдим. Ҳарқалай, сал бўлсам уяти қолган экан. Ажралишди. Бироздан сўнг “маъшуқа” келди. Ундан йигитнинг қимлигини сўрасам, яхши кўрга-

ни эканини, у коллежда таҳсил олиши ва бунга ҳеч қимга айтмаслигини сўради. Ёқа ушладим. Иккаласи ҳам ҳали гўдак-ку! Бу масалани шундоқ қолдирсам, виждонимга хилоф иш қилган бўлишимни англаб, эртасига қизнинг онасига бор гапни айтдим...

Она қизига қандай чора қўргани ўзларига маълум. Мени ўйга солгани, нега айрим ўғил-қизларимиз севи-муҳаббат боғига бунчалик эрта қадам қўйишмоқда? Уларга бу борада йўл-йўриқ кўрсатаётган интернет, телефон, телесериаллар эмасми? Ота-оналар қайққа қарашяпти ўзи?

Кимгадир ақл бўлишдан йироқмиз. Бироқ шундоқгина ён-веримизда, маҳалламизда, кўчамизда юз бераётган воқеалардан нега кўз юмишимиз, бор гапни очик-ойдин гапириб, муҳокама қилмаслигимиз керак?..

Улғубек КАРИМОВ

Навоий вилояти
Қизилтепа тумани

БЕШ АСРЛИК САВОҚ

➤ Ёгдор сўзлар — гавҳар сўзлар

“Бобурнома”ни мутолаа қилган киши, у қайси соҳа вакили бўлмасин, ўзгача таассурот олади ва ҳикмат топади. Хусусан, бу китобда биз ёш журналистлар ўрганишимиз керак бўлган жиҳатлар ҳам кўп.

Куйида улуг бобомизнинг ҳеч бир дарслик ёхуд ўқув қўлланмада учрамайдиган сабоқларидан баҳра олишингиз мумкин.

БЕҲУДА ГАП-СЎЗЛАРДАН ҚОЧИМ ҲАҚИДА

Кўпчилигимиз университетга энди кирган, ҳали бирор тахририятда амалиёт сабоқларини олмаган кезларда ёзишга мавзу қилириб қоламиз. Устоз журналистлардан бири: “Мана шунинг (яъни мавзу тополмаслик-ни) ўзи бир мавзу”, дея лутф қилган, киши синчков, кузатувчан бўлса, ҳар қадамда мавзу топиши мумкинлигини таъкидлаган эди. Албатта, бу гаплар тўғри. Лекин қирқ беш йиллик тажриба ва чуқур билимга эга ижодкор билан журналистика факультети оstona-сини энди ҳатлаб ўтган 19 яшар талабанинг нигоҳи ўртасидаги тафовутни ҳам ҳисобга олиш керакми-кан...

Таҳрирасизлик ва очик айтганда, билим ва маҳоратимиз камлигиданми, гоҳида ўқувчида на фикр уйғотадиган, на ҳис-туйғусига таъсир қиладиган нарсаларни ёзиб қўямиз. Ўзимизга жўяли, ҳаттоки “шоҳ асар”дек туюлган бу битикларнинг аслида мавҳум, муҳкам ҳаёллар маҳсули эканини кейин англаймиз.

Буни қарангки, ёзган баъзи нарсалардан қоникмаслик туйғуси ўзини ҳам, ўқувчини ҳам ҳурмат қиладиган улуг ижодкорларга-да хос хислат экан.

“Илгари яхшими, ёмонми, жиддийми ё ҳазилими, нима ҳаёлимга келса, мутўйиба йўл билан баъзан шеър қилиб айтардим, — деб ёзди Бобур Мирзо. — Жуда ёмон ва қўпол шеър бўлса ҳам ёзиб қўйиларди. “Мубаййин”ни шеърга солаётган чоғим, ожиз ҳаёлимга ва маҳзун кўнглимга сўзларни бундай қайд этган тилга ва фикрини ёмон сўзларга сарфлаган кўнглимга ҳайф; бундай маънони пайдо қилган ва яна қўпол ҳаёлларни хотирга келтирган ундай кўнглимга афсуслар бўлсин, деган фикр келди”.

МУТАФАККИР ШОИРНИНГ БУ АФСУСИ, БЕҲУДА СЎЗЛАРДАН ҲАЗАР ҚИЛИШДЕК ФАЗИЛАТИ ГОЯТ ИБРАТ- ЛИДР.

СОДДА, РАВОН, ТУШУНАРЛИ ҚИЛИБ ЁЗИШ ҲАҚИДА

Ўзбек насрининг бебаҳо намунаси бўлмиш “Бобурнома” турк, ҳинд, япон, инглиз, немис, француз, рус, голланд, форс, урду, пуштун каби жаҳоннинг ўнлаб тилларига таржима қилиниб, юзлаб олимлар томонидан ўрганил(аёт)ган ноёб асардир.

Хўш, унинг қайси фазилатлари авлодларни бунчалик ўзига ром этмокда, деб ўйлайсиз? Ундаги тарихий аҳамиятга молик қим-матли маълумотларми? Тўғри. Подшоҳ Бобурнинг бошқарувчилик, саркардалик, жаҳонгирлик сифатларига доир қизиқарли жиҳатлар ақл этгани учунми? Гапингизда жон бор. Бизнингча, бу китобнинг асосий жозибаси муаллифнинг чексиз самимиёти, ўқувчини зериктириб қўймайдиган содда, равон ҳикоя қилиш услубидир.

Бобур Мирзонинг нафақат истисноли шoir, ёзувчи, таржimon, шу билан бирга юксак дилли муҳаррир ҳам эканини унинг 1528-1529 йилда ўғли Ҳумоюнга ёзган мактубидан билиш мумкин.

“Хатларингни ёзиб бўлгач, уларни қайта ўқимайсан, — деб ёзди муҳаррир Бобур. — Чунки ўқишга ният қилганимда ҳам ўқий олмадинг. Ўқий олмаганимдан сўнг албатта ўзгартирган бўлардинг”.

Бошловчи журналистлар, ёш қаламкашлар учун таниш ҳолат, шундай эмасми? Мактубининг Ҳумоюн ёзган хат таҳлилига бағишланган қисмини шундай енгил танбеҳ билан бошлаган адиб, кейин танқид пилигини баянлаб қўйди: “Хатингни қийналиб ўқиса бўлади, лекин у жуда чалкаш, — дея фикрини очик баён қилади ростгўй адиб. — Насрда ҳали ҳеч ким муаммо кўрган эмас. Гарчи унча тўғри бўлмаса ҳам, имлонг ёмонмас. “Илтифот”ни “то” билан, “қулунж”ни “ё” билан битибсан...”.

Ўғлининг хатларини мисоллар билан кўрсатиб берган Бобур унга янада қаттиқроқ таъсир қилиши учун энди унинг услубий камчиликларига диққатини қаратади: “Хатингни бир амаллаб ўқиса бўлади, лекин тушунарсиз сўзларни қўлаганимдан мақса-динини тўла англаб бўлмайди. Эҳтимол, хат ёзишга сулғилинг шундандир...”.

Ўз асарларида ҳақиқат соддалик-ка интилан, оддий одамлар учун ҳам тушунарли, равон услубда ёзишни ижодий принципи этиб белгиланган донишманд адиб ўғлининг сирдан жимжимдор, ялтироқ, моҳиятан эса чучмал сўзлар билан,

оғир услубда ёзган хатини “танқид тиг”ига олишда давом этади: “Жимжимдор сўзларни битмокчи бўласан, шу боис тушунарсиз чиқади”, — таъкидлайди мунаққид Бобур. Ва шу билан бирга қандай ёзиш кераклиги ҳақида ўзининг, бугунги кўллаб ёш журналистлар, ёзув столимиз устига оппоқ қоғозга катта-катта ҳарфлар билан ёзиб қўйишимизга арзийдиган бебаҳо маслаҳатини беради: “Бундан кейин тақаллуф қилма, равшан ва аниқ сўзлар билан ёз. Сенга ҳам, ўқувчи-га ҳам ташвиш камроқ бўлади”.

Ўйлаймизки, бу ўлмас ўғитлар ҳеч қандай изох ва баҳога муҳтож эмас.

Элмурод НИШОНОВ
тайёрлади.

МУЛОЗИМ

➤ Инсон манзаралари

Ўтган ҳафта чўл туманларидан бирига хизмат сафарига бордим.

Қандай топшириқ билан борганимни ижиклаб ўтирмайман. Қизиги йўқ. Қизиги қошқорайганда ҳориб-чарчаб, оч-наҳор, тиззамгача қорга ботиб, совуқдан тишларим такиллаб, туман марказига кириб борганимда бўлди.

Кўча-кўйдагилардан тунаш мумкин бўлган жойни суриштирсам, тепасига «Деҳқон бозори» деган пешлаҳва осилган дарвозадан сал наридаги икки қаватли яшил бинони кўрсатишди. Ўша томонга қанот бовлаб учдим. Бинога қираверишдаги пешайвонда катта лампочка изгирида тебраниб, ён-атрофдаги қор босган дов-дарахларнинг соясини ваҳимали ўйнатиб турганини ҳисобга олмаганда, бирорта деразада ёруғ кўринмади.

«Қўнғироқни босинг!» деган буйруқ осилган эди эшик ёнидаги қора тумача ёнига. Босдим. Йўлақда шуъла пайдо бўлди. Эшикни очган баҳайбат одамни кўриб, тўриси, сесканиб кетдим. Эғиди ениг калта қора футболкадан бошқа ҳеч вақоси йўқ бу зот кечаси тушига кирса, ҳар қандай одамнинг лабига учуқ тошиб кетиши аниқ.

— Ассалому алайкум, ака! — деб юбордим.

Эшик оғаси — ёши қарийб мен тенги — ўттиз беш ёшлардаги, лекин гавдаси камда икки баравар катта йигит — жавоб қилмади. Қўлоғи оғирроқ, шекилли.

— Жой борми?
— Бор, — деди у. — Нечта?
— Битта.

Меҳмонхонанинг илиқ тафти юзимга урилгач, сал ўзимга келдим. Пальтомнинг тутмаларини ечиб, галстугимни бўшатдим.

— Паспорт? — Қўлини чўзди барзанги пештахтанинг ортига ўтгач. Менга қараб тишининг оқини кўрсатди. Қилтириқ бўйним, ятираган кенг пешонам, кўзойнагим кулгисини қистатди, чоғи. Экскаваторнинг чўмичидай келадиган қафтига паспортимни қўйдим.

— Қайси қаватда ётасан? — деб тўнғиллади у.

— Қайси бири яхшироқ?

— Иккинчи. — У осийлик турган калитлардан бирини олиб, пештахта устига ташлади.

«Бу жонивор оғзидан чиққан ҳар бир сўз учун фақат солиқ тўлармикан ё жаримаси ҳам бормикан? — деган фикр ҳаёлимдан ўтди. — Йўқ, божи ҳам борга ўхшайди!»

— Бирор егулик топиламасмикан? — дедим айбдор оҳангда. — Ошқозоним роса таталаб кетди.

— Бор.

— Нима? Қолбасами, нонми?..

— Ош.

Шу тоғда лотереяга фалон миллион ютуқ чиқди, деган хабарни эшитсам ҳам бунчалик суюнмасдим. Барзангини баримга босиб, дўнг пешонасидан ўпгим келди. Лекин девни ўпган одамни ким кўрибди. Кўрмайди ҳам.

— Итимос, бир коса беринг, — дедим.

Мулозим боши билан сал наридаги устига илматешик клеёнка ёпилган пастқам столга ишора қилди.

— Қаерда қўл чайса бўлади?

Энди у боши билан қоронғу йўлакнинг охирини кўрсатди. Сумкамни емак столи ёнига қўйиб, ўша томонга юрдим. Сувнинг шариллагани эшитилди. Водопровод жўмраги очик қолган экан. Қайтиб келганда, столда бир коса палов, уч кесим буханка, бир темир қошиқ турарди.

Авал бир бўлак нон, кейин бир қошиқ ошни шоша-пиша оғзимга тикдим. Тавба! Музқаймоқ ҳам тишини бунчалик қамаштирмаса керак. Аммо борига шуқр қилмоқдан ўзга чора йўқ. Бу ер Тошкент ёки Самарқанд эмас, беш юлдузли меҳмонхонада ўтирганим йўқ. Шундай бўлса-да:

— Ошни сал иситишининг иложи йўқмикан, ака?

— Дедим.

— «Исит» дедиминг-ку? — деб тўнғиллади мулозим ва косани олиб, ёнидаги хонага кириб кетди.

Йўда, хотиним шундай бепасанд муомала қилса, боши бир умр маломатдан чиқмасди. Сенга «исит» деб айтишим шартми, тўнқа! Шунга ақлинг етмаса, бу ерда номуақул бузоқнинг

➤ Устозлар ёғи

... Ўзинг самимий меҳр билан сўйган, бениҳоя ҳурмат қилган, чин кўнгулдан эътиқод қўйган Инсон ҳақида ёзиш жуда-жуда мушкул иш эканлигига мен Йўлдош ака мисолида қайта-қайта амин бўлганман. Баайни туйғуларингга, эҳтиромингга айнан мос сўзларни тополмаётгандайсан, қоғозга тушган битикларинг ғариб ва туссиз, қаламинг эса тўмтоқ кўринади; сатрлар орасидан боладек беғубор, ишонувчан ва одамларга, дунёга ҳайрат кўзи билан, шодланиб қараётган ижодкорнинг азиз чеҳраси кўриниб туриши учун бошқачароқ жумлалар, иборалар, ўхшатишлар керакдек; йўқса ёзмай қўя қолган мақбулдек...

О т а

А унёда бир қарашингдаёқ яхши одамлиги билиниб турадиганлар бор дейишди. Йўлдош Сулаймон мана шундай топиламас инсонлардан эди.

Илк танишувимиз қизиқ кечган. Ўша пайтлари “Ёшлик”да бир қиссам босилгану, унда тангалек суратим ҳам берилганди. Йўлдош ака машқимни ўқигандан сўнг уюшма билан бир бинода жойлашган журналистларга атай киради ва ташқи кўрнишдан менга ороққ ўхшаб кетадиган ҳисобчимизни бағрита босиб, асар билан қизгин кутлай кетди. Ҳисобчимиз — қувгина йигит — “Менам бир мақтов эшитай” деган ўйда қўлқў қилиб тураверди...

Ишқилиб, қиссани битган каминан-ю, уч-тўрт ҳафта мобайнида оқ-қилларни ҳисобчимиз эшитиб юрди.

Журналинг ўша пайтдаги бош муҳаррири Собир Ўнар айтган шекилли, Йўлдош аканинг ўзи эринмасдан хонамизга қайтатдан келиб, кула-кула энди ростокамига мен билан танишиб кетди. Шу баҳона анча яқин бўлиб қолди.

Мен “Субҳидам”, “Вафо” романларининг, қўллаб тилга тушган шеърларнинг муаллифи бўлган адибнинг бу қадар самимийлиги, соддалигини ҳайрон бўлдим. Фурсат ўтган сайин бу ҳайронлик ҳайратга айланаверди...

Ҳа, ҳайратланмай илож йўқ эди. Тўғриси, бунақанги бағрикенглик, меҳр бизнинг қўлимиздан келмасди ҳам. Ҳар бир катта-кичик қаламкашга эҳтиром билан муносабатда бўлиш, “улуғим” деб ёзулалаш, ёзганларидан олган олам-олам таассуротларини ҳаяжонланиб баён қилишга шошиш... Назаримда, Йўлдош ака ҳар бир ижодкорда буюк истисно учкунини кўрарди, унинг ловуллаб аланга олишини жон-дили билан истарди.

Тан оламан, аскиянинг нозик жиҳатларини унчалик тушунавермайман. Аммо бу боралда гапга уста Йўлдош аканинг фарғонача пайров айтиб, сўнг қотиб-қотиб, қўзларидан ёш чиққунча қулишини томоша қилиб ўтиришни ёқтирардим.

Дарвоқе, баъзан ўйинли қоламан: Фарғонани Йўлдош акачилик яхши

қўрган яна бирон фарғоналик бормикан бу дунёда?

“Мен Фарғонанинг қулиман”. Бу нафақат китоб номи, балки Йўлдош аканинг ҳаёт аъмоли, тутуми эди.

Катта ижодкорлар олдати оддий рўзгор юмушларига ўқувсизроқ бўлишди. Баъзан ҳатто арзимаган юмуш ҳам улар учун жуда катта муаммо бўлиб туюлади. Олой бозори яқинидаги кўп қаватли уйда яшайдиган Йўлдош ака бир кун ишга сал эсан-кираброқ кириб келди. Гап орасида сабабини суриштирсам, эшик қўлфланиб қолганини, калит ичкарида қилиб кетганини айтди. “Энди нима қилиш керак? — деди у киши ёш боладай ваҳимага тушиб. — Қаердан уста топса бўлади?”

Авал бориб қўришни таклиф қилдим. Йўлдош аканинг мени овора қилишга ийманаётганини кўриб, асли инженерлигини эслатдим. Биргалашиб бордик. Омбур, отёртка, пичоқ... Ишқилиб, бирон ўн қақчада эшикни очдим. “Қўлфбузарларга ўғриб-шиликни эпларкансиз”, дея лутф қилди, тўғ мен элликта қолди рақамми бор банк сейфини очгандай ҳайрат ила бош қайқаётган уй эгаси. Деворнинг кўчган жойларини сувоқ қиларканман, аскиябозлик менга ҳам юқганини кўрсатиб қўйишга уриндим: “Шунақа таклифларам тушиб турибди”.

Ичкарига кирдик. Бу олдигина жиҳозланган, бор-йўқ бойлиги китоблар бўлган уй эди. Ижодкорнинг уйи. Хоналарга разм солдим ва... бири қўйиб қолган, яна биттаси патрониди портлаб кетган лампочкани алмаштирдим; бир томонга қийшайиброқ қолган столнинг оёғини тўғриладим; жўмракдан иссиқ сув томчилаб қолган экан, шунинг тузатиб қўйдим.

Йўлдош ака анграйиб қолди: “Мен сизни туғла-туғуқ ёзувчи деб юрсам...” Ҳазил қилишга уриндим: “Шунақа айбаман бор. Слесарлик саноти менинг тимсолимда камда бешинчи разрядли устандан айрилиб турибди-да...”

Ишқилиб, шу кун уй эгаси менинг арзимас ишмини алқаб чарчамади...

Йўлдош аканинг кўнгли бўшлиқ ҳам бор эди. Фақат бу кўнгли бўшлиқ

бироннинг дардини эшитганида, яхши асар ўқиганида, таъсирли шеър тинглаганида ўзини намён қиларди-қўярди. Бир гал Қўқонга Муҳаммад Юсуф, Йўлдош ака учаламиз бирга кетдик. Довонга чиққанимиздан сўнг олдинги ўриндиқда ўтирган Муҳаммад Юсуф биз томон ўтирилди ва ҳеч қандай кириш сўзисиз, муқаддимасиз шеър ўқий бошлади: Мендан нима қолар: икки мисра шеър, Икки сандиқ қитоб, бир уюм туфроқ. Одамлар ортимдан нима деса бер, Мен сени ўйлайман ўзимдан кўпроқ, — Лола, лолажоним, лолақизғалдоқ!..

Шеър сеҳрига берилиб кетибман. Бир маҳал кимдир ёнимда энтиккандай бўлди. Қарасам, Йўлдош ака, кўз ёшларини яширмай, юм-юм йиғлапти...

Умуман сафарлар чоғи, айниқса, Фарғонага келганимизда Йўлдош ака бошқача очилиб-яйраб кетар, айни пайтда бирон меҳмоннинг эътибордан четда қилиб кетмаслиги учун қуйиб-пишиб, елиб-югурар. “Пойтахтдан фалончи-пистончи улуг ижодкорлар таърифи буюрган-а!” дея бутун меҳмонларни оёққа тургазарди...

Сал одамовиман. Биров билан тез эл бўлиб кетишим мушкул. Шунгачи, давраларга киришдан, янги танишлар орттиришдан ўзимни тийиброқ тураман. Аммо ўзим учун ҳам мутлақо қўтилмаганда Йўлдош Сулаймон билан тез тил топишиб кетдик; ора-сира бир гурунглашиб қолсак, сира гапимиз тутамасди. У киши уйимизга бир мартагина қадам ранжиди қилган, шунда рафиқамга мени кўрсатиб: “Бу менинг болам! Ана, фамилиясиам айтиб турибди-ку!” деган. Водийга, бир тадбирга бормоқчи бўлаётганимизда эса меҳмонларга кўнғироқ қилиб, “Тошкентдаги ўғлимни олиб бориётман”, деганди...

Умр ёқса экан. Афсуски, ўғиллик вазифа-бурчларимнинг мингдан бирини ҳам қўнғилдагидек ало этолмадим...

Йўлдош акани бемор деб эшитиб, қўлдам. Турсунали (Ақбаров) билан Қўласойга келдик. Санаторийда, меҳрибон ҳамширалар қўршовида ўтирган Йўлдош акани сира беморга ўхшатмадик. Шу кайфият билан Тошкентга қайтдик. Аммо...

Ижодкорлардан бири “Йўлдош ака-сиз Фарғона хўйиллаб қолди”, деб ёзди. Мен учун эса Тошкент ҳам хўйиллаб қолди... Шундай одам-а... Шундай одам-а... Қачон Фарғонага йўлим тушса, шаҳар чеккасидаги, сокингина қабрисонга бораман. Бу ерда Йўлдош ота ётипти...

Абдуқайом ЙЎЛДОШЕВ

қўйдингиз? — деган гап оғзимдан қандай чиқиб кетганини биламай қолдим.

— Ўзинг «ёқ» дединг-ку, ёққан-да! — деди у зарда билан.

— Яна бирорга кўрпам, аёлми... Топилмасмикан? — дедим ноилоҳ яна мулоимлик билан. — Хона сал салқинроқ экан.

«Музаб кетибди», дея олмадим. Жаҳли чиқса-ю, кетимга бир тегиб, кўчага ҳайдаб солса, ярим тунда қаерга бораман?

У пештахтанинг тагидан кўк аёл чиқарди. «Ўзингга шуқр, марҳаматли Худойим!»

— Раҳмат!

Ҳам мулозим, ҳам ошпаз, ҳам хўжалик мудир, ҳам қоровул, ҳам соқчи... Бундай ноёб маҳлуқни қайси гўрдан топган бўлса ҳам, меҳмонхона хўжайини устаси фаранг экан. Қойил!

Қалин жундан тўқилган аёл янгитина экан. Энди кўчада қишласам ҳам совуқ ўтмайди. Бир кеча минг кеча бўлгани.

Кондиционерни ўчириб, аёлни кароват устига ташладим ва ювиниш хонасининг эшигини очдим. Юзимга музадай совуқ уриди. Энтикиб кетдим. Ланг очик тоқчадан ичкарига гушпилаб қор уриб турарди.

«Нинининг тешигдай жойдан туядай совуқ киради», деган гапни мана шундай хонада тунаган бирор шўрлик айтган бўлса керак...

— Паспортимни берасизми? — дедим барзангига эрталаб. — Сафарим қариди.

— Элиқ уч минг, — деди у ва хўжатиمنى пештахта устига ташлади.

— Элиқ уч минг? — дедим. — Тушунмадим?

Мулозим менга ял этиб қаради. Ранги ўчди.

— Гастинцада ёдингми? Ёдинг. Овқат едингми? Единг!..

— Тўғри. Лекин сиз буларнинг ҳаммаси учун пул тўлайсан, деб айтмадингиз-ку!

— Нима-а?... — У ўлжасига ташланмоқчи бўлган қоплондай секин жойдан турди. Анчадан буён жанжални соғиниб юргани ва мушталашиб учун қулай икмоний туғилганидан қувониб кетгани шундоқкина сезилиб турарди. — Нима дединг?! — Оббо! — дедим шоша-пиша. — Ҳазиллашдим, ака! Ҳазиллашдим ахир! Мана, пулингизни олинг!..

Жонқоил ЖУМА

Сув спорти: КАТТА МАҚСАДЛАР ОСТОНАСИДА

► Рио — 2016 сари

Ҳар биримиз соғлом ва узок умр кечириш учун, албатта, спорт билан шуғулланишимиз зарур. Мутахассисларнинг таъкидлашича, сузиш билан шуғулланган болаларнинг қадди-қомати тик, бекаму-кўст ривожланади. Улар билан сувда ўтказилган машқлар тез орада ўз самарасини беради. Боланинг саломатлиги янада мустақамланиб, иродаси тобланади. Айниқса, бугунги кунда кўп учрайдиган сколиоз, астма, остеохондроз, суяк-бўғим тизимидаги бирламчи хасталиклар ривожланишининг олдини олиш ва бутунлай бартараф этишда сузиш муҳим ўрин тутати.

Мустақилликкача юртимизда спортнинг ушбу тури бўйича айтарли муваффақиятлар кўзга ташланган эмас. Истиқлолдан сўнг барча спорт турлари каби сузишни оммавийлаштириш учун самарали ишлар амалга оширилди. Болалар спортини ривожлантириш жамғармаси маблағлари кўмағида юртимизнинг турли гушаларида сув спорти саройлари қурилди. Уларда шуғулланиётган ўқувчилар ўз саломамлигини мустақамлаш билан бирга, маҳоратли спортчилар бўлиб етишмоқда.

Бу ҳақда Президентимиз Ислам Каримов ҳорий йил 11 февралда бўлиб ўтган Ўзбекистон Республикаси Болалар спортини ривожлантириш жамғармаси Хўмийлик Кенгашининг навбатдаги йилги йиғилишида алоҳида тўхталиб, жумладан, шундай деди: «*Назарий бугунгидай замонавий сузиш ҳавзалари, теннис кортлари ёки гимнастика заллари ётиш ух-лаб тушимизга ҳам кирмас эди. Мисол учун, сузиш деганда, ариқ ёки каналларда, оддий санитариya талаблари ҳам жавоб бермайдиган лойқа сув ва ҳовуларда бўлиши тасаввур қилар эдик. Бунинг оқибатида республикамиз аҳолиси, энг ёмони, болалар ўртасида оғир касалликлар ниҳоятда кўпайиб кетгани, оналар ва болалар ўлими бўйича Ўзбекистон соғлиқ шишфокда энг олдинги ўринларда тургани ҳам кечяги тарихимиздан ахши маъму.*»

Сўнгги йилларда мамлакатимизда профессионал сув спортини ривожлантириш орқали халқаро мусобақалар — жаҳон ва қитъа чемпионатла-

ри, ёғи олимпиада ўйинларида ватанимиз шарафини муносиб ҳимоя қиладиган спортчилар захирасини яратишга катта эътибор қаратиляпти. 2012 йилда Лондонда бўлиб ўтган ёғи олимпиадада Раъно Омонова ва Юлдуз Қўчқорова сув спорти мусобақаларида иштирок этишди. Гарчи, улар медалларга сазовор бўлмаган бўлса-да, кўрсатган натижалари келажакка умид билан қарашга асос беради.

Айни кунларда Ўзбекистон сув спорти турлари федерацияси Рио-де-Жанейрода ўтказилган олимпиадада пухта таътирлик кўриш, спортчилар маҳоратини оширишга жиддий эътибор қаратмоқда.

Айниқса, сув спортига юқори малакали мураббийлар, жумладан, аёлларни жалб этиш ва тайёрлашга жиддий эътибор қаратилди. Натижада мамлакат чемпионатида совринли ўринлар учун курашадиган спортчилар сони кескин ўсди. Эътиборлиси, сув спорти ва синхрон сузиш мусобақаларида фақатгина шаҳарларда шуғулланган спортчилар эмас, балки қишлоқ ҳудудларидаги сув спорти бассейнларида маҳоратини оширадиган ёшларнинг кўпчилиги кишини қувонтиради. Шунингдек, «Умид ниҳоллари», «Баркамол авлод» «Универсиада» мусобақаларида сув спорти тури киритилгани ҳам ёшларда ушбу йўналишга қизиқишини янада кучайтирди. Мазкур мусобақалар босқичларини босиб ўтган ёшлар ҳар томонлама маҳоратларини тақомиллаштириб, халқаро аренада ватанимиз шарафини муносиб ҳимоя қилаётди.

Айтайлик, сузиш бўйича Ўзбекистоннинг биринчи рақамли спортчиси Раъно Омо-

нова ана шундай мусобақаларда кашф қилинган. Таъкидлаб ўтганимиздек, Раъно 2012 йилда ёғи олимпиадада илк марта иштирок этиб, унинг ҳаво-сида нафас олишга улгурди ва «Рио-2016»да иштирок этиш учун иккита йўлнамани қўлга киритди. Андижонлик спортчи ўтган йил 2-3 ноябрь кунлари Доҳа шаҳрида ўтказилган Гран-При турнирида 200 метр масофага комплекс усулда сузиш мусобақаларида муваффақиятли иштирок этиб, олимпиада йўлнамаси учун белгиланган илк талабни бажарган эди. Жорий йил 21-25 январь кунлари эса Бельгиянинг Антверпен шаҳрида сузиш бўйича ўтказилган халқаро турнирда 400 метр масофага комплекс усулда сузиш мусобақасида қатнашиб, финишга 4.40.71 сонияда етиб келди ва иккинчи лицензия талабларини бажарди.

— Ушбу халқаро турнир Ваккиларимиз учун муваффақиятли кечди, — дейди Ўзбекистон Сув спорти турлари Федерацияси бош котиби Алишер Ганиев. — Мусобақада юртдошларимиз 3 та олтин, 1 та кумуш ва 2 та бронза медалини қўлга киритди. Владислав Мустафин 50 ва 100 метр масофага брасс усулда ва Раъно Омонова эса 200 метрга комплекс усулда сузиш баҳсларида турнирнинг олтин медалларига эга бўлишди.

Бразилияда ўтказилган навбатдаги олимпиада йўлнамаларини қўлга киритиш учун Владислав Мустафин, Хуришд-жон Турсунов, Юлдуз Қўчқорова ҳамда Алексей Дерюговда ҳам яхши имконият бор. Навбатдаги халқаро турнирларда улар зарур очколарни тўплай олишса, ушбу катта спорт анжумани иштирокчисига айланишиди. Синхрон сузишда спортчиларимиз март ойида ўтказилган лицензион турнирда қатнашишди. Унда йўлнамалар спортчиларнинг эгаллаган ўрнига қараб тақсимланган. Сувда сакраш, сув полеси турларида ҳам вакилларимизнинг олимпиада йўлнамалари учун кураш ҳали давом этмоқда. Айни пайтда Спортчилар ушбу мусобақаларга астойдил тайёрлик кўришмоқда.

Жобир ХУҲАКУЛОВ,
«Hurriyat» мухбири

► Молия муассасаларида

Мамлакатимизда олиб борилаётган кенг қўламдаги изчил ислохотлар, тадбиркорларга яратилаётган шарт-шароитлар ва имтиёзлар юртимиз ободлиги, оилаларимиз фаровонлигини янада оширмоқда. Ислохотлар рўйи айниқса, хотин-қизларнинг иш билан бандлигини таъминлаш, уларнинг турмуш шароитининг кун сайин яхшилаиб бораётганлигида намоён бўлаётди.

Мазкур жараёнларда Президентимиз ташаббуси ва 2006 йил 5 майдаги «Микрокредитбанк» акциядорлик тижорат банкини ташкил этиш тўғрисида»ги Фармони асосида иш бошлаган молиявий муассаса ҳам фаол иштирок этаётгани таҳсинга лойиқдир.

Тадбиркорлик соҳаси бутун кунда жамиятда хотин-қизлар бандлигини таъминлашда ниҳоятда қулай ва самарали йўл эканлиги сир эмас. Мазкур йўналишда қўллаб-қувватлаш борки, уларни фақатгина хотин-қизлар меҳнати билангина муваффақиятли тарзда рўйи чикариш мумкин. Мамлакатимизда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни қўллаб-қувватлашга ихтисослашган мазкур молиявий ташкилот ҳам фаолиятининг илк кунларидан бошлаб аёллар тадбиркорлигини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, уларнинг бу борадаги билим ва малакаларини оширишга алоҳида эътибор қаратди. Бунда эса энг аввало юртимизнинг чекка туманлари, олис қишлоқ ва овулларидagi аҳолини, айниқса, оддий қишлоқ аёлларини қўллаб-қувватлаш асосий мақсад қилиб қўйилди. Пировард-натижада банк қисқа фурсатларда ўзининг барча турдаги хизматлари билан республикамизнинг энг олис ҳудудларига кира-риб борди ва хотин-қизларнинг тўла ишончини қозонди ҳамда уларнинг яқин ҳамкорига айланди. Айни пайтда банк республикамиз бўйлаб ўзининг 85 та филиали ҳамда 142 та миния банк орқали хўжалик юритувчи субъектлари ва жисмоний шахсларга кенг қўламдаги банк хизматларини кўрсатаётди.

Бу борада ҳамкор ташкилотлар билан турли хилдаги лойиҳаларни ҳаётга татиқ этилиши қўзланган мақсадга эришишда қўзланган натижаларни бермоқда. Жумладан, бунда Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси, сиёсий партиялар, Республика Савдо саноат палатаси, «Қамолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати, «Маҳалла» жамоат фонди ҳамда «Тадбиркор аёл» Ўзбекистон ишбилармон аёллар ассоциацияси билан ҳамкорликда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш, янги иш жойлари ташкил этиш, аҳолининг кенг қатлами учун, айниқса, хотин-қизлар ва қасб-хунар коллежлари битирувчиларининг банк хизматларидан фойдаланишларини янада кенгайтириш муҳим аҳамият касб этади.

Мазкур ҳамкорлик доирасида Президентимизнинг 2010 йил 28 июлдаги «Таълим муассасалари битирувчиларини тадбиркорлик фаолиятига жалб этиш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Фармони талабларидан келиб чиқиб, таълим муассасаларини битирган ёшларни иш билан таъминлаш, аёллар тадбиркорлигини молиявий қўллаб-қувватлаш ҳамда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни янада ривожлантириш, чекка ҳудудларда истиқомат қилувчи тадбиркорлик фа-

олияти билан шуғулланиш ис-тиқомат қилувчи тадбиркорлик учун банк хизматларидан янада кенгайтириш қўзда тутилди.

— Давлатимиз раҳбарининг ёшлар бизнинг нафақат ишончимиз ва келажатимиз, улар бугунги ва эртанги кунимизнинг ҳал қилувчи кучидир, деган сўзлари менга доимо куч бағишлайди, — дейди Гулноза Юсупова. — Ёшларга билдирилаётган бундай ишонч ва яратилаётган шароитлар бизларни янада кўпроқ ишлаш ва изланишга ундайди. Шу билан бирга, кўрсатилаётган бундай эътибор ва қамқўрликка жавобан Ватанимиз ва халқимизнинг қорига ярайдиган мутахассис бўлиш маъсулиятини ҳис этиб турамин.

Гулноза «Қамолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати томонидан 2014 йилда ўтказилган «Менинг бизнес юям» танловининг мамлакат босқичида амалий санъат йўналиши бўйича ғолиб бўлиб, «Микрокредитбанк»нинг Юқори Чирчиқ тумани бўлимида имтиёзли кредит олган эди. Ушбу маблағ эвазига у тикув цехи очди. Айни вақтда цехда буюртма асосида келинлар учун миллий либослар, турли кийим-кечакларни бичиш ва тикиш йўлга қўйилган. Қолаверса, ёш тадбиркор ўзининг беш нафар тенгдошини ҳам иш билан бандлигини таъминлади.

Банк томонидан янги таш-

кил этилаётган, тадбиркорлик билан шуғулланиш ниятида бўлган аёлларимиз учун бир қатор қулайликлар яратиб берилган бўлиб, бу биринчи навбатда кредитни қайтарилиши бўйича қабул қилинадиган таъминот турларидаги енгилликлар ҳисобланади. Жумладан, сугурта полиси, юридик ва жисмоний шахс кафилиги, манзилли туманларда ташкил этилаётган гуруҳ кафилиги асосида бошланғич сармоя микрокредитлари ажратилаётганлиги банк кредитидан фойдаланаётган аёллар сонининг ошиб боришига ижобий таъсир этмоқда.

Ушбу саъй-ҳаракатлар самараси ўлароқ, банк томонидан биргина 2015 йил давомида мазкур соҳа тараққиёти учун 860,5 миллион сўм кредит маблағлари йўналтирилган бўлса, шундан 90,3 миллион сўмлик имтиёзли кредитлар айнан аёллар тадбиркорлигини ривожлантиришга, қолаверса, ишчиларнинг қамда 50 фоизини хотин-қизлар ташкил этувчи кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларини молиявий қўллаб-қувватлаш учун ажратилди. Натижада, ўн мингдан зиёд хотин-қизлар доимий-иш ўрнига эга бўлди. Бу эса албатта, қўллаб оилалар фаровонлиги, рўзгорлар бутлигини таъминлади.

Фахриддин РАҲИМОВ

ЎРМАТЛИ ЮРТДОШЛАР !

«Асака» банк

2016 йил «Соғлом она ва бола йили» деб эълон қилиниши муносабати билан қуйидаги миллий валютадаги муддатли янги омонат турини тақлиф этади:
«СОҒЛОМ ОНА ВА БОЛА»

Ушбу омонатга ҳисобланган фоизлар ҳар ойда ёки омонат муддати тугагандан сўнг берилади.

Шу билан биргаликда, «Асака» банк миллий валютада 27 турдаги ва хорижий валютада 17 турдаги қулай шартларда омонат турларини тақлиф этади. Омонатларни банкнинг барча филиалларида расмийлаштириш мумкин. Мурожаат учун телефонлар: 120-39-81, 120-39-60, 120-39-63.

Барча омонатларнинг Фуқароларнинг банклардаги омонатларини кафолатлаш жамғармаси томонидан кафолатланади

Сизнинг омонатларингиз:

- солиқлар ва мажбурий тўловлардан озод!
- маълумотлари сир сақланиши тўлиқ кафолатланади!
- эгаллик ва тасарруф ҳуқуқи ўз ихтиёрингизда!
- миқдори чекланмаган!

«Асака» банк сармоянгизнинг сақланиши ва кўпайишини кафолатлайди!

www.asakabank.com

Хизматлар лицензияланган

Филиаллар	Код	Телефон
Тошкент шаҳар филиали	371	120-83-13
Наманган вилоят филиали	369	227-15-68
Авотранспорт филиали	371	120-39-95
Навоий вилоят филиали	436	770-21-29
Шайхонтоҳур филиали	371	140-39-36
Зарафшон филиали	436	572-40-14
Юнусобод филиали	371	221-80-67
Бухоро вилоят филиали	365	770-05-19
Сирғали филиали	371	257-44-10
Бухоро шаҳар филиали	365	770-11-27
Тошкент вилоят филиали	371	120-84-13
Самарқанд вилоят филиали	366	233-65-47
Андижон вилоят филиали	374	223-60-74
Афросиёб филиали	366	221-71-76
Асака филиали	374	233-21-99
Қашқадарё вилоят филиали	375	221-07-41
Фарҳод филиали	374	226-96-63
Сурхондарё вилоят филиали	376	770-82-12
Фарғона вилоят филиали	373	244-39-14
Қорақалпоғистон филиали	361	770-60-59
Марғилон филиали	373	237-62-23
Хоразм вилоят филиали	362	228-14-81
Олтириқ филиали	373	432-19-80
Сирдарё вилоят филиали	367	225-44-03
Кўқон филиали	373	542-61-01
Жиззах вилоят филиали	372	226-43-11

ДИҚҚАТ, ТАНЛОВ!
"АДОЛАТ — ҚОНУН УСТУВОРЛИГИДА"

Ўзбекистон Республикаси Олий ҳўжалик суди суд-ҳўқуқ ислохотларининг, шунингдек, ҳўжалик судлари фаолиятининг оммавий ахборот воситаларида ёритилишини янада тақомиллаштириш мақсадида «Адолат — қонун устуворлигида» деб номланган танловни эълон қилади.

Танловга республика миқёсидаги газета, журналларда чоп этилган, телевидение ва радиода берилган ҳўжалик судлари тизимидаги ислохотларни ҳамда норматив-ҳўқуқий ҳўжатларни тартиб қилишга, аҳолининг бу борадаги ҳўқуқий саводхонлигини оширишга, жамиятда ҳўқуқий маданиятни юксалтиришга йўналтирилган мақолалар, кўрсатувлар, эшиттиришлар қабул қилинади.

Мақолалар чоп этилган газета ва журналлар, кўрсатув ва эшиттиришлар ёзилган тасмалар Олий ҳўжалик суди матбуот котибига таҳририят, телевидение, радио ходимлари ёки муаллифининг тўлиқ исми-шарифи, иш жойи ва лавозими, телефон рақами ҳақидаги маълумотлар ҳамда паспорт нусхаси илова қилиниши шарт.

Танловга 2016 йил 1 январдан 15 декабргача чоп этилган мақолалар, кўрсатув ва эшиттиришлар қабул қилинади. Танлов 23 декабрда якунланиб, ғолиблар матбуотда эълон қилинади.

ТАНЛОВ ҒОЛИБЛАРИ:

1-ўрин учун Ўзбекистон Республикаси Олий ҳўжалик судининг I-даражали дипломи ва энг кам иш ҳақининг 20 баравари миқдорига пул мукофоти;

2 та 2-ўрин учун Ўзбекистон Республикаси Олий ҳўжалик судининг II-даражали дипломи ва ғолибларнинг ҳар бири энг кам иш ҳақининг 10 баравари миқдорига пул мукофоти;

3 та 3-ўрин учун Ўзбекистон Республикаси Олий ҳўжалик судининг III-даражали дипломи ва ғолибларнинг ҳар бири энг кам иш ҳақининг 5 баравари миқдорига пул мукофоти билан тақдирланади.

Мурожаат учун манзил: 100097, Тошкент шаҳри, Чўпонота кўчаси, 6-уй. Олий ҳўжалик суди биноси.
Телефон: 273-94-82,

электрон почта — press@oxs.uz

HURRIYAT

Mustaqil gazeta

Муассис:
Ўзбекистон Журналистлари
ижодий уюшмаси

Бош муҳаррир
Ўктам МИРЗАЁРОВ

Газета 2007 йил 3 январда Ўзбекистон Республикаси Матбуот ва ахборот агентлигида 0080-рақам билан рўйхатга олинган.

Ҳажми 4 босма табоқ. Бичими — А-2. Баҳоси келишилган нархда
Адади: 5100 Буюртма — S-5173 1 2 3 4 5

Таҳририятга келган хатлар доимий эътиборимизда бўлиб, улар муаллифларга қайтарилмайди.

Телефон: (0-371) 244-32-68, 244-32-88

Тел-факс: (0-371) 244-32-80

Реклама ва маркетинг бўлими: (0-371) 244-32-91

Самарқанд: (0-366) 233-62-12

Топшириш вақти — 20⁰⁰ Топширилди — 20⁰⁰

ISSN 2020-7525

Индекс: якка
обуначилар ва
ташкilotлар
учун — 233

Манзил: 100129, Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 30-уй.

Газета таҳририят компьютер марказида терилди

ва оператор Фахриддин Раҳимов томонидан саҳифаланди.

Навбатчи: Жобир Хўжакулов

«O'zbekiston» НМИУ босмахонасида чоп этилди.

Босмахона манзили: Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси 30.